

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA
KOLEKTIVA ŽELEZARNE
J E S E N I C E

JESENICE, 19. OKTOBRA 1963

ŠTEV. 42/V.

23. zasedanje CDS

Centralni delavski svet železarne je imel 12. oktobra 1963 23. redno zasedanje. — Na tem zasedanju so člani poleg rednih vprašanj obravnavali sklepe in poročilo UO, razpravljali o poročilu revizijske komisije o potrjenih predlogih za investicijsko izgradnjo ter o predlogu za spremembo specifikacij posojila za rekonstrukcijo. Analizirali so osebne dohodke v šamotarni, elektrodnem oddelku ter v hladni valjarni in žičarni, sklepali o vpisu ljudskega posojila za Skopje ter sprejeli poročila komisij.

Ko so razpravljali o poročilu UO o delu med 22. in 23. zasedanjem, so potrdili stališče UO, da se od ustaljenih principov načrtovanja mesečne proizvodnje ne odstopa, kljub temu, da se je stanje nekoliko spremenilo. Osnova za mesečni operativni načrt naj bo tudi v bodoče dvanajsti del letnega proizvodnega načrta, razen za martinarno. Zato bo martinarni določena osnova mesečnega operativnega plana na podlagi lanskoletnega dnevnega povprečja na eno peč. Vsota teh, odvisno od tega, koliko peči bo obratovalo, bo predstavljala operativni načrt. Takšno stališče in takšna načela načrtovanja naše proizvodnje so potrebna največ zato, ker je delavski svet sprejel na prejšnjem zasedanju sklep, da se izpolnjevanje operativnih načrtov stimulira tako, da se za proizvodnjo nad 85% operativnega načrta prizna povečan cenik za 25%. To stimulacijo niso vse ekonomske enote pravilno razumele in so z raznimi izgovori zahtevale spreminjanje operativnega načrta in za to navajale objektivne vzroke. Med vsemi je UO upošteval le zahtevo EE valjarne tanke pločevine in ji je odobril, da se izpolnitev prizna kot 100%, ker so imeli remont, čeprav je ta ekonomska enota zahtevala zmanjšanje operativnega načrta pod količino, ki so jo dejansko dosegli. UO je zavzel stališče, ki ga je potrdil tudi CDS, da se v takih primerih objektivnih vzrokov lahko prizna znižanje operativnega načrta, toda ne več kot do dosežene proizvodnje.

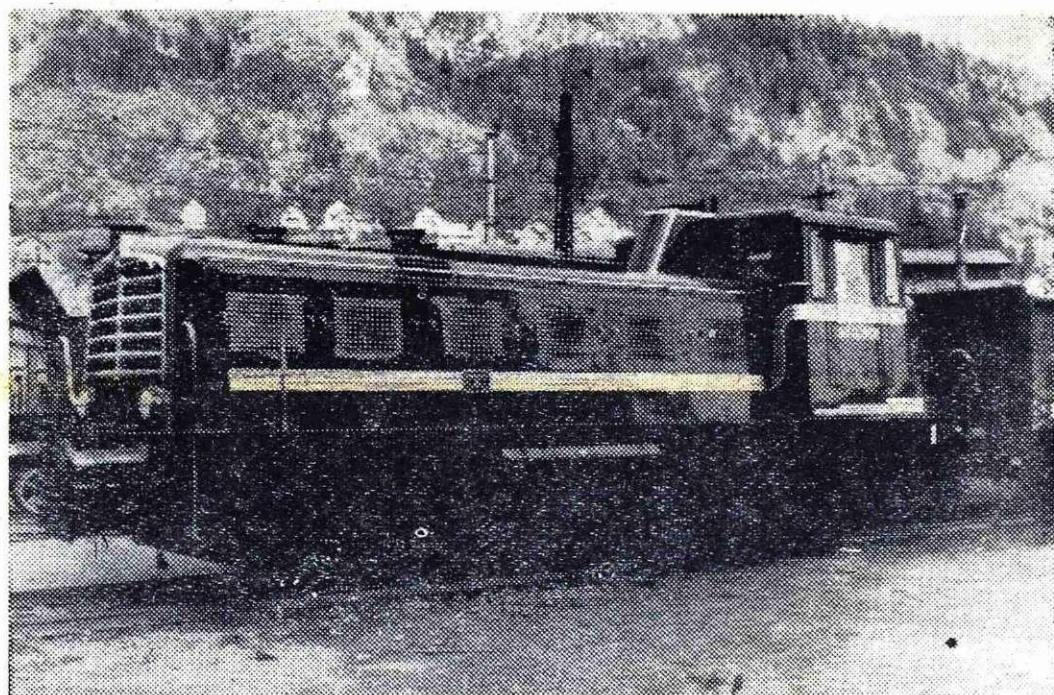
Delavski svet je sprejel tudi predlog UO in dopolnil sklep prejšnjega zasedanja glede uvajanja stimulacije za doseženi operativni načrt. S

tem sklepom je prvotno delavski svet priporočil EE, naj sredstva, pridobljena s povečanim cenikom za 25%, če presežejo 85% mesečnega načrta, razdelijo na ključna proizvodna delovna mesta. Tega priporočila niso upoštevale vse EE, za katere je stimulacija veljala in so tako pridobljena sredstva nekatere EE vključile v celotno maso osebnih dohodkov. Prav zato je CDS sklenil oziroma dopolnil svoj sklep, da se ta sredstva ne smejo vključiti v celotno maso, temveč razdeliti le na ključna — proizvodna delovna mesta. IBM je za ta izplačila odprl posebno šifro »09« in bo izplačila posebej prikazoval na podlagi seznama EE.

(nadaljevanje na 2. strani)

Člani delavskega sveta med razpravo

V ponedeljek smo dobili novo diesel lokomotivo, ki jo je izdelalo podjetje »Đuro Đaković« iz Slavonskega Broda

Nova diesel lokomotiva - DHL 600 CK v naši železarni

Belško polje je že povezano s progo, po kateri vozimo železne konstrukcije za hale ter ostalo gradivo in strojne naprave za vskladiščenje v hali jeklovleka. Večkrat dnevno je treba peljati naložene vagona na Belško polje in iti ponje. To smo opravljali z eno od obeh normalnotirnih lokomotiv, ki redno premikata po železarni. Ker sta obe lokomotivi že tako preobremenjeni, je prevoz na Belško polje povzročal zamude pri dostavi in odvzemu voz v njihovem dosedanjem rajonu. Zato smo normalnotirno diesel lokomotivo GANZ — MAVAG potegnili v rezervo, da z njo, največkrat delovodja vlečne službe sam, opravi vožnje in

premik na Belškem polju. Toda tudi ta lokomotiva je sedaj po skoraj triletnem obratovanju pred glavno revizijo. Za rešitev teh težav smo pospeševali dobavo ene od treh diesel lokomotiv, naročenih za delo v novi livni jami in na Belškem polju. Ta lokomotiva je 14. oktobra popoldan prispela v našo tovarno. Ima tri osi, 12-cilindrski »Jenbach« motor, ki razvija silo 600 KM. Izdelali so jo v podjetju »Đuro Đaković« v Slavonskem Brodu. To je sedaj najmočnejši prometni stroj na naših železniških industrijskih tirih. Opremljen je z nastavkom za polavtomatsko spenjačo, ki bo dokončno nameščena, ko bodo v uporabi novi livni

vagoni. Do tedaj bodo smeli premikači spenjati lokomotivo z vozovi le v mirujočem stanju, to se pravi, potrebna bo večja previdnost. Kabina za upravljanje je na tej lokomotivi nameščena višje od ohišja pogonskega dela stroja. Zato ima strojevodja mnogo boljši pregled. Lokomotive z enako šasijo, toda manjšo vlečno silo, uporabljajo za premik v Ljubljani, Zagrebu in na Reki.

Zaradi preglednih tirov je na stroju le en vozač. Opremljena je namreč z avtomatsko hitro delujočo zaviralno napravo, ki začne delovati takoj, ko strojevodja ne bi več pritiskal z nogo na njen poklopec. Ali bo pri nas dovoljeno upravljati stroj samo

eni osebi, bo določeno ob izdaji obratovalnega dovoljenja.

Prepričani smo, da bo nova lokomotiva dobro služila svojemu namenu, če bomo z njo ravnali tako kot do sedaj z obema diesel lokomotivama. Nujno potrebno pa je, da čimprej zgradimo halo za garažiranje, da lokomotive ne bodo izpostavljene vremenskim neprilikam. Žal, saj to ne bo mogoče uresničiti, ker je zima pred vrati. Upamo pa, da bo vse rešeno prihodnje leto, ko bo zgrajena nova delavnica za vzdrževanje prometnih sredstev. Tudi prostor za lokomotive, ki bodo v popravilu oziroma v garaži.

B. B.

23. redno zasedanje CDS

(nadaljevanje s 1. strani)

Delavski svet je na tem zasedanju potrdil še sklep UO, da se mehanični delavnici odobri posojilo 706.026 din za izplačilo nedoseženih osebnih dohodkov v septembru. Prav tako so se člani CDS strinjali s stališčem UO, da ne bi bilo koristno za mehanično delavnico, če bi jim priznali participacijo v takšnem % na obrate, za katere so dejansko delali v preteklem mesecu. Pač pa je CDS zadolžil IBM, da se potruji in tudi za mehanično delavnico oziroma ostale vzdrževalne obrate, ki so

vezani z gibljivim delom osebnih dohodkov na proizvodne obrate, izračunava odstotek tekoče, en mesec nazaj in ne za dva meseca kot je to sedaj.

POROČILO REVIZIJSKE KOMISIJE

Revizijska komisija CDS ima nalogo, da v okviru celotnega investicijskega programa pregleda in odobri vse tiste predloge, ki so iz kakršnih koli vzrokov spremenjeni, bodisi po tehnični strani, bodisi po lokaciji ali pa po finančnih sredstvih. O svojem delu je komisija

dolžna občasno poročati delavskemu svetu.

Na 23. zasedanju je tako komisija poročala o predlogih, ki jih je pregledala in odobrila. Delavski svet se je z njenim delom strinjal in poročilo potrdil.

Obenem s tem poročilom je uprava osnovnih sredstev predlagala spremembo vrednosti specifikacij za posojilo, ki so posledica dinamike gradnje. V celoti ne spreminjajo vrednosti del za rekonstrukcijo, temveč samo zahtevajo določene spremembe pri potrošnji sredstev, ker se je menjalo za-

poredje izvajanja del. Neka- tera dela je treba z ozirom na spremenjene pogoje, bodisi zaradi lokacije ali odvisnosti od opreme, trenutno pospešiti na račun drugih.

Delavski svet je v celoti potrdil te spremembe.

ANALIZA OSEBNIH DOHODKOV V ŠAMOTARNI, ELEKTRODNEM ODDELKU TER HLADNI VALJARNI IN ŽIČARNI

Analiza gibanja osebnih dohodkov v šamotarni kaže, da so bile v tej enoti osnove postavljene zelo ostro in enota kljub prizadevanju ni mogla slediti povprečnemu porastu osebnih dohodkov. To je nastalo predvsem zaradi spremenjenega razmerja proizvodnje po vrstah, zaradi podaljšanega časa obžiga, zaradi povečanja izmečka pri kanalski opeki, spremenjenega načina odpreme in mešanja mase ter pre- nizkega povečanja mase osebnih dohodkov za vzdrževalce. Poleg tega je ta enota še v celoti odvisna od naročil proizvodnih obratov.

Zato je CDS na 23. zasedanju sklenil, da se v tej enoti povečajo ceniki, tako da bo masa v povprečju povečana za 7,7%. V tem so zajeti tudi vzdrževalci in se zato masa ne povečuje več za odstotek vzdrževalcev. Ukrep velja od 1. 9. 1963 dalje.

Člani CDS so na tem zasedanju razpravljali tudi o osebnih dohodkih elektro- dnega oddelka in ugotovili, da je ta ekonomska enota edina, ki bo imela ob zaključku letošnjega leta bistveno manjše zaloge kot na začetku leta. Zato so sklenili, da se del osebnega dohodka, ki je formiran iz zalog, izloči že ob zaključku tretjega četrtletja in tako popravi formiranje. To pa ne velja za tisti del osebnih dohod-

kov, ki so bili že izplačani v letu 1962. Poleg tega se zmanjša formiranje tudi za ugotovljeno razliko, ki je posledica večje zmogljivosti rezalnega stroja in izločitve dveh kontrolorjev ter znaša 2,02%. To zmanjšanje formiranja se izvede tako, da se zmanjša odstotek za vzdrževalce s 6,16% na 4,14%.

Tudi o hladni valjarni in žičarni kot o enoti, ki je z gibanjem osebnih dohodkov kritična, zato ker je v tej EE ustavljena proizvodnja bele pločevine, so razpravljali člani CDS. V tej EE pa je poleg tega še težnja, da bi osebne dohodke obračunavali posebej za hladno valjarno, za žičarno in za pomožne obrate. Ker so potrebni nujni ukrepi, je CDS načelno sklenil:

1. Pri kakršnikoli spremembi cenikov mora okvirna masa osebnih dohodkov ostati nespremenjena.

2. Najprej je treba spremeniti notranji cenik, tako da bo vsak izdelek prinašal le toliko osebnega dohodka, kolikor je vanj vloženega dela in del za kritje režije.

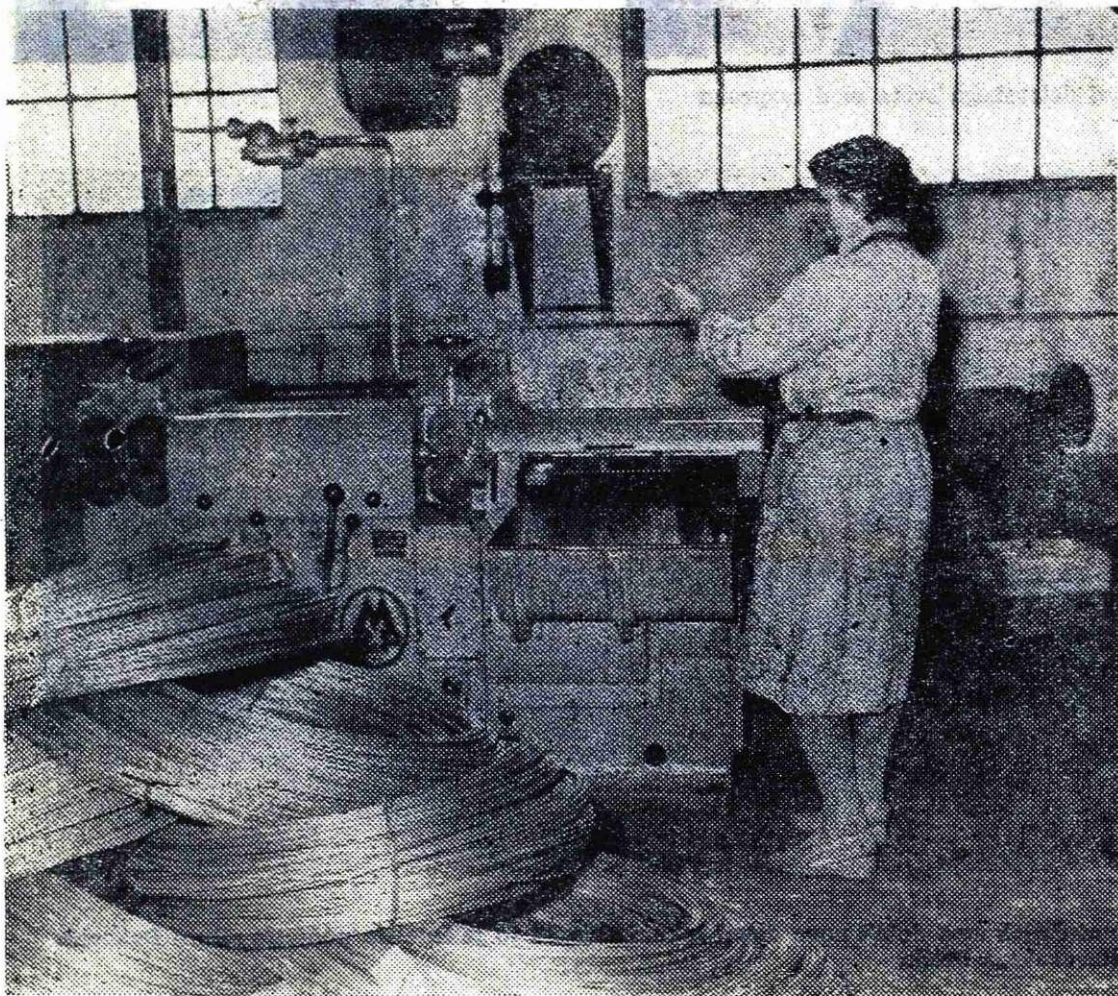
3. Notranja delitev naj bo takšna, da se izračunajo ceniki za hladno valjarno in žičarno, dočim se za pomožne obrate izračuna masa na podlagi dosežka hladne valjarne in žičarne. Vsota vseh izračunanih mas mora biti enaka izračunani masi po enotnem ceniku.

CDS bo naknadno potrdil te spremembe, ki jih je treba izvesti še v tem mesecu.

ZAHVALA

Podpisani Alojz Purgar se sindikalnemu odboru žične valjarne, ki mi je omogočilo brezplačno letovanje v Kaštel Lukšiču, najlepše zahvaljujem.

Alojz Purgar,
žična valjarna

Nov stroj za rezanje žice v elektrodnem oddelku

O zavarovanju splošne civilne odgovornosti

Zavarovalna stroka je razmeroma težka in javnosti vse premalo poznana. Obsega številne zavarovalne panoge, od katerih ima vsaka svoje posebnosti.

Zaradi nepoznavanja pomena in funkcije zavarovanja, nepoznavanja dolžnosti in pravic iz sklenjenih zavarovalnih panog imajo posamezniki kakor gospodarske organizacije včasih občutno škodo. Zato bi bilo prav, da se člani kolektiva spoznajo na zavarovanje vsaj v tistih panogah, za katere bi morali biti zainteresirani. Ena takih nepoznanih panog je zavarovanje civilne odgovornosti, ki ga navadno zamenjuje- mo s kolektivnim nezgodnim zavarovanjem, čeprav nima z njim nobene zveze.

Vsak posameznik ali kolektiv tovarne oziroma podjetja ima interes za nezgodno zavarovanje, medtem ko je zavarovanje splošne civilne odgovornosti zanimivo samo za tovarno ali podjetje, to pa zaradi tega, ker so odškodninski zahtevki v primeru nesreče, ki se je zgodila po krivdi podjetja, tako veliki, da bi podjetje pripeljalo lahko v neljub položaj.

Pravilnik za zavarovanje splošne civilne odgovornosti nam pove, kaj je predmet zavarovanja ter pravi: »Zavarovalnica varuje zavarovanca za primer, da neka tretja oseba proti njemu na podlagi zakonskih določil o civilni odgovornosti postavi odškodninski zahtevek zaradi dogodka, ki nastopi med veljav-

nostjo zavarovanja in mu je posledica smrt, poškodba telesa ali zdravja človeka ali poškodovanje ali uničevanje stvari.«

Predmet zavarovanja je torej odgovornost za škodo, ki jo je zavarovanec povzročil neki tretji osebi med trajanjem zavarovanja.

Vsaka tovarna, podjetje, obrt, organizacija, poklic in vsak posameznik pa ima razne odgovornosti po dejavnosti katero opravlja. Te odgovornosti so lahko subjektivne, objektivne, kazenske, pogodbene, najemniške, primarne, sekundarne in tako dalje. Zavarovanje splošne civilne odgovornosti pa od vseh odgovornosti, ki jih ima tovarna, podjetje ali posameznik, krije samo objektivno in subjektivno odgovornost.

Zavarovanje zajema izključno tisto odgovornost za povzročeno škodo drugi osebi, ki se v pravi imenuje civilna odgovornost. Kazenska odgovornost in odgovornost zaradi neizpolnjene obveznosti iz obstoje-

če pogodbe torej ne moreta biti predmet zavarovanja.

Če na primer podjetje ne osvetli ponoči izkopane jame in nekdo pade vanjo ter se poškoduje, je podjetje civilnopravno odgovorno. Moralno bo plačati odškodnino (stroške zdravljenja, izgubljeni zaslužek za čas bolovanja itd.) in sicer brez ozira na to, da lahko tudi kazensko odgovarja in da bo obsojeno recimo na denarno kazen.

Biti odgovoren v civilno-pravnem smislu torej pomeni dolgovati odškodnino. Povzročitelj škode je torej odgovoren za isto, to je dolžan je plačati odškodnino. To pa je eno od osnovnih pravnih načel.

Dolžnost povzročitelja škode, da mora povzročeno škodo nadomestiti, preide z zavarovanjem splošne civilne odgovornosti na zavarovalnico.

Pojem škode pa obsega kvar ali poškodbo, ki smo jo prizadeli tretji osebi na imovini, pravicah ali telesu.

Ostali sklepi

CDS je že večkrat razpravljal o znižanju in zvišanju materialnih stroškov ter o udeležbi oziroma penaliziranju EE v zvezi s tem. Na 23. zasedanju pa je končno sklenil, da se za doseženo znižanje izplača le EE, ki slabo stojijo z osebnimi dohodki. Za izplačila pridejo v poštev naslednje EE:

šamotarna — 865.610 din
javornik II — 136.000 din
jeklovlek — 119.000 din
žebljarna — 53.000 din

EE livarna, elektro-toplotna energija ter plinska in vodna energija pa se iz izplačila izločijo, čeprav so tudi dosegle znižanje, ker z osebnimi dohodki stojijo dobro.

Ker bi ta izplačila morale kriti EE, ki so dosegle zvišanje, z osebnimi dohodki pa stojijo zelo slabo, je CDS sklenil, da izplačilo bremeni osebne dohodke pred razdelitvijo na EE in da penaliziranje ne bo izvedeno.

CDS je na tem zasedanju odobril dodatno uporabo sredstev investicijskega vzdrževanja iz 2,6%, s katerimi razpolaga CDS. Prav tako je odobril dodatno uporabo namenskih sredstev za popravilo v primeru elementarnih nesreč, ki jih je železarna izplačala zavarovalnica.

Odobril je prenos sredstev za stavbo na Cesti železarjev 4 in v Vrtni ulici št. 3 iz sklada skupne porabe na osnovna sredstva, ker so te stavbe adaptirane iz stanovanjskih v upravne.

Uprava podjetja in komisija za družbeni standard pa sta zadolženi, da podvzameta potrebne ukrepe, da za doma Mežaklji, v katerega je železarna vložila že nekaj sredstev za popravila, železarna pridobi lastninsko pravico, ker ga ljubljanska univerza namerava oddati oziroma prodati.

V znamenju letnih konferenc

V mesecu oktobru bodo letne konference osnovnih organizacij ZK, ki imajo letos še poseben pomen kot prve konference po pismu Izvršnega komiteja CK ZK Jugoslavije.

V zvezi s tem je Tovarniški komitej ZK sklical širšo sejo vseh sekretarjev. Po uvodnih besedah tov. Črva je sekretar Občinskega komiteja obširno in jedrnatno obrazložil mednarodno politično situacijo. Pri tem je omenil tudi nedavni obisk prvega sekretarja CK KP SZ, tov. Hruščova, ki je med bivanjem v Jugoslaviji dal vse priznanje

notranji ureditvi. Njegov obisk je bilo nadaljevanje plodnih razgovorov in izmenjave mnenj Titovega obiskalca lani decembra v Moskvi ter pomemben prispevek k utrjevanju prijateljstva med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo.

Tov. Ertl je omenil tudi številne komentarje tujih časopisov, ki so se ob priliki tega obiska precej široko razpisali o naši državi in Sovjetski zvezi, kar kaže, da tudi Zahod priznava, da socializem ni zgolj parola in da tudi mednarodno delavsko gi-

banje usmerja svoje korake na pot, ki jo danes utirajo socialistične države.

Za zaključek je tov. Ertl poudaril, kar so podprli tudi ostali člani v nadaljnji razpravi, da bi bilo nujno, da bi bili člani redno seznanjeni z važnimi političnimi dogodki in problemi doma in v svetu, ker bi le tako lahko zavzeli pravilna stališča. V širših razgovorih bi razčlenjevali posamezne probleme, saj bi morali v našem življenju povsod, tako v gospodarski kot v politični dejavnosti vedno čutiti navzočnost in idejno zrelost komunistov. MI

Pravilno je ukrepal

Dne 5. oktobra 1963 je na nočni izmeni prišlo pri parnih kotlih na Javorniku do okvare verižne rešetke kotla 101. Zaradi te okvare je bila ogrožena proizvodnja pare, ki bi zaradi pomanjkanja generatorskega plina vplivala na izpad proizvodnje v valjarnah.

Službujoči kurjač tov. JANEZ GREGORIJ je pravilno predvideval posledice okvare na kotlu K 101. Telefonično se je pogovoril z delovodjem tov. Jožetom Režekom o ukrepih, ki jih je bilo treba takoj podvzeti, da ne bi prišlo do zastoja proizvodnje.

Tov. Janez Gregorij, delovodja generatorjev in ključavničarji-vzdrževalci so s skupnimi močmi prebili zazidano odprtino na gorilcu kotla. Tako je lahko kurjač priključil na kotel generatorski plin. S tem je omogočil proizvodnjo pare in preprečil zastoj v proizvodnji.

Težava: stalni delavci

Zaradi velike fluktuacije nam v šamotarni v mlinih primanjkuje delavcev. Posebno pa občutimo pomanjkanje stalnih delavcev na delovnih mestih pri strojih. Da lahko nemoteno obratujemo, moramo zaposliti na takih delovnih mestih mlade, strokovno neprimerne delavce, ki imajo premalo znanja

in izkušenj. Zaradi tega pride večkrat na strojih do okvar, večjih ali manjših, ki zavirajo proces proizvodnje v oddelku in imajo za posledico tudi nižjo proizvodnjo.

Tudi 12. oktobra popoldan je prav zaradi tega prišlo do okvare na mešalcu EIRICH. Delavec, ki je ta stroj upravljal, je pomotoma vključil mehanizem za dviganje sklopa namesto za spuščanje. Skip, ki je bil že na zgornji točki, je potegnilo do navijalca vrvi. Pri tem so se zlomili ležaji in sklopka mehanizma, posledica pa je bila 98 ur zastoja. Če k temu dodamo še, da je ta stroj najpomembnejši za kvaliteto izdelavo polizdelkov, potem je jasno, da je nastala škoda še mnogo večja.

V prihodnje bo treba na kvalificirana delovna mesta nujno postaviti stalne delavce, jih primerno vzgojiti in naučiti upravljanja s stroji. Le tako bomo zmanjšali zastoje na strojih in s tem seveda tudi zastoje v proizvodnji. Problem bodo morali rešiti merodajni forumi s tem, da nam bodo dodelili dovolj delavcev, ki bodo sposobni v redu opravljati zahtevane naloge.

Na 23. rednem zasedanju je centralni delavski svet med drugim obravnaval tudi problematiko nagrajevanja v šamotarni, hladni valjarni in žičarni ter v elektrodnom oddelku

Škoda lahko nastane po naši krivdi ali brez naše krivde. V prvem primeru govorimo, da smo škodo zakrivali (subjektivna odgovornost), a v drugem primeru, da smo jo povzročili (objektivna odgovornost). Oseba, ki se poslužuje tretjih oseb za opravljanje določenega dela, odgovarja tudi za škodo po njihovi krivdi.

Pojem krivde pa obsega: malo malomarnost, veliko malomarnost in naklep.

Zavarovanje splošne civilne odgovornosti zajema odgovornosti za škodo, ki nastanejo iz določenih virov in sicer:

a) odgovornost za škodo, povzročeno po krivdi samega zavarovanca. Načelno odgovarja zavarovanec za škodo, ki jo povzroči s svojo krivdo. Vendar pa zavarovanje civilne odgovornosti krije samo škodo, povzročeno iz male in velike malomarnosti, medtem ko škoda, povzročena naklepno, ni krita z zavarovanjem;

b) odgovornost za škodo, nastalo po krivdi zaposlenih delavcev in uslužbencev (objektivna odgovornost);

c) odgovornost za škodo, ki izvira iz posesti ali upravljanja določene imovine, zgradbe, tovarne in tako dalje (objektivna odgovornost). Načelno je vsak lastnik zgradbe, podjetje itd. odgovoren, tudi če on ni kriv za škodo, ki je nastala zaradi pomanjkljivosti posameznih naprav ali pomanjkljivosti v izdelavi ali nezadostnega vzdrževanja itd., razen če dokaže, da je škoda nastala po krivdi poškodovanca ali zaradi višje sile ali dogodka, ki ga ni mogel preprečiti.

Predmet zavarovanja splošne civilne odgovornosti so torej riziki, ki izvirajo iz dejavnosti pravnih in fizičnih oseb in za katere te osebe materialno odgovarjajo tretjim osebam.

Če obstoja zavarovanje splošne civilne odgovornosti, zavarovalnica

ugotovi in nadomesti upravičene zahtevke.

Pri poškodbi telesa in zdravja nadomesti:

a) stroške zdravljenja (stroške za zdravnika, zdravila, zdravljenje v bolnišnici in sploh vse stroške, ki izhajajo iz zdravniških navodil ter stroške Zavoda za socialno zavarovanje);

b) pretrpljeno škodo zaradi delne ali popolne nesposobnosti za delo. Višina odškodnine je različna z ozirom na delazmožnost in višino dohodkov poškodovanega;

c) izgubljeni zaslužek za čas bolezn;

d) odškodnino za pretrpele bolezni.

Pri usmrtnosti vsake osebe pa nadomesti:

a) stroške pogreba;

b) stroške zdravljenja;

c) pretrpelo škodo zaradi nesposobnosti za delo, v kolikor poškodovani ni takoj umrl;

d) stroške preskrbovanja (izgubljeno vzdrževanje) oseb, ki so s smrtjo žrtve izgubile svojega preskrbovalca.

Preskrbovalec je lahko: roditelj otrokom in sicer tako oče kot tudi mati; otroci svojim roditeljem in to tudi takrat, ko bi morali šele v bodočnosti dajati podporo; mož ženi itd.

Pri poškodbi stvari povrne stroške za popravilo in nabavo nove stvari namesto uničene. Pri tem se upošteva tudi izguba vrednosti, kakor tudi izgubljen dobiček, ki ga je prinašala stvar.

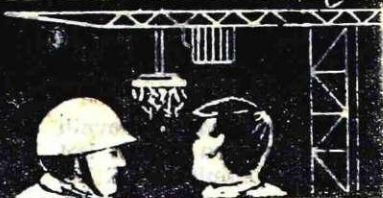
Krivdo za nastalo škodo pa mora oškodovanec dokazati:

1. krivdo povzročitelja, če gre za protipravno storitev ali sam nastanek dogodka, če gre za odgovornost brez krivde zaradi opravljanja dejavnosti, ki povzroča večjo nevarnost za okolico;

2. svojo škodo;

3. vzročno zvezo med krivdo oz. dogodkom in škodo.

Nesreče

od 6. do 13. oktobra 1963

TOPILNICE VISOKE PEČI

HUSEIN DAUTOVIČ, nakladalec kamenja, si je poškodoval prste leve roke, ko je z vagončkom za prevoz apnenca zadell ob steno silosa. Do nesreče je prišlo zaradi neizkušenosti in neprevidnosti ponesrečenca.

MARTINARNA

PREDRAG KOSTADINOV, jamski pomočnik, si je poškodoval levo nogo. Pri postavljanju lijakov se je veriga odpela in lijak je oplazil ponesrečenega. Do nesreče je prišlo zaradi slabega zapenjanja verige in osebne neprevidnosti ponesrečenca.

ANTON SKUMAVC, topilniški pomočnik, se je udaril na kazalec leve roke, ko je pomagal kovaču pri varjenju verige. Do nesreče je prišlo zaradi neizkušenosti in neprevidnosti ponesrečenca.

HASIBA ČATAKA, jamskega pomočnika, je udarila nihajoča veriga, ko je z drugo verigo zapenjal iztirjeni vagonček. Pri nesreči si je poškodoval usta. Zgodila se je zaradi naglice pri delu in osebne neprevidnosti ponesrečenca.

MUHAREMA BEŠIČA, jamskega pomočnika, je udaril kavelj verige nad levim očesom, ko je zapenjal kokile. Do nesreče je prišlo zaradi osebne neprevidnosti ponesrečenca.

ESEF ŠABANOVIČ, topilniški pomočnik, si je pri čiščenju ponovne jame z železnim kosom prebil čelo. To železo je hotel sodelavec vreti iz jame. Do nesreče je prišlo zaradi utesnjenosti delovišča in neprevidnosti sodelavca.

ELEKTROPEČ
SEIDO GERZIČ, jamski pomočnik, si je pri povratku z malice močno porezal podlaket desne roke. Do nesreče je prišlo zaradi nepravilne organizacije dovoza kave v obrat in zaradi osebne neprevidnosti ponesrečenca.

LIVARNA

FRANJO VIDOVIČ, zabijalec kokilnih kalupov, si je prebodel dlan desne roke z livarskim žičnikom, ko je s prosto roko hotel izravnati površino kalupa. Do nesreče je prišlo zaradi tega, ker ponesrečeni ni uporabljal orodja ali zaščitnih rokavic in zaradi neprevidnosti.

OTK-R

IVAN ORTAR, jemalec vzorcev, si je poškodoval levo nogo, ko je šel po stopnicah in mu je spodrsnilo. Do nesreče je prišlo zaradi slabih stopnic in osebne neprevidnosti ponesrečenca.

VALJARNE

JAVORNIK II

ANTON DEBEVC, I. rezalec pločevinskih škarij, je vzdigoval platine na valjčnicah z drogom ter si pri tem poškodoval roko. Vzrok: pokvarjene valjčnice.

JAVORNIK I

CIRIL KUNSTERLE, valjavec na lahki progi, je dobil opekline na nogi, ker ga je zaradi neprevidnosti pri valjanju kvadrata oplazil zadnji konec.

ŽIČNA VALJARNA

JOŽE GRASIČ, valjavec, si je opeknel nogo pri valjanju žice. Do nesreče je prišlo zaradi hitrega tempa dela.

STROJNO - ENERGETSKI OBRATI

VZDRŽEVANJE JAVORNIK

BOGOMIR ŠORN, strugar v mehanični delavnici, je privijal plansko ploščo. Zaradi premajhne previdnosti je premaknil pogonsko ročico in pogljal stružnico. Pri tem mu je odletel ključ v glavo.

DUSAN HMEJAK, ključavničar v mehanični delavnici, se je pri ravnanju pločevine urezal v prst na roki zaradi samovoljnega načina dela.

PROMET

DANE MITROVIČ, premikač, se je pri premikanju vagonov spotaknil ob kos starega železa in udaril s kolenom ob utež kretnice. Do nesreče je prišlo zaradi neočiščene premikalne steze in navlake ob tirih.

JOŽE MESOJEDEC, premikač, se je pri sklapljanju zračnih cevi in spenjanju državnih vagonov urezal s starim železom, ki je viselo iz vagona. Vzrok: malomarnost pri čiščenju voz.

RUDI MALENSEK, premikač, je pri premikanju voz stopil na žebelj in se ubodel v podplat noge. Do nesreče je prišlo, ker premikalna steza ni bila očiščena.

PREDELOVALNI OBRATI HLADNA VALJARNA - ŽICARNA

MIROSLAV KODER, valjavec na Müller stroju v hladni valjarni, si je poškodoval desno stran prsnega koša. Pri upogibanju konca kolobarja preko ramen mu je v lesenih cokljah spodrsnilo, tako da je padel na ročico za pogon bobna. Vzrok nesreče je fi-

Razpis

Glasbena šola na Jesenicah razpisuje v šolskem letu 1963-64 naknadni vpis gojencev za pouk kitare. Vpisovanje bo od 21. okt. do vključno 29. okt. v pisarni glasbene šole (poslopje gimnazije, I. nadstropje - desno) v dopoldanskem času od 9. do 14. ure.

Pouk se bo pričel 1. novembra 1963.

Vsa ostala pojasnila dobite na tajništvu šole.

Ravnateljstvo

NOVA CESTA MED KONSTRUKCIJSKO DELAVALNICO IN ŽEBLJARNO

Med halama žebjarne in konstrukcijske delavnice je avtomobilski promet iz dneva v dan večji. Zaradi lažjega nakladanja se poslužujejo kamionov predvsem v jeklovleku. Tudi po odpadni karbid k izdelovalnici acetilena je bil edini dostop po tej poti. Tovornjakom pa sta pomenila veliko ovir predvsem ozkotirna proga in kanal z energetskimi napeljavami.

Pot je bila slaba tudi za peš hojo. V suhem vremenu veliko prahu, v dežju pa blato. Da bi to odpravili, je bilo sklenjeno, da bomo tudi na tem odseku uredili pot

tako kot je med cevarno in elektrodnim oddelkom.

Do jeklovleka vodi sedaj nova cesta in sicer preko halde, enako tudi k acetilenski napravi. 10. oktobra pa je bila omenjena pot za vsa vozila zaprta in smo začeli z izkopavanjem. Odstranili bomo ozkotirno progo, zgradili novo cesto in nov kanal za energetsko napeljavo. Iz žebjarne bodo odpadno žaganje vozili na nasip s tovarnjaki. Predvideno je, da ga bodo od strojev sesali po ceveh in tako tudi nakladali. Tako ne bo več nezdravega dela in vira prahu, ki ga je bilo polno v zraku in na tleh ob žebljarni. Odpadni papir pa ne bo več treba voziti z ladjami na haldo, temveč ga bodo lahko prodali na Odpad.

zično prenaporno delo ter neprimerno zaščitno sredstvo.

JURE PAUN, pripravljalec materiala v žarilnici, si je poškodoval prste leve roke, ko je na kontinuirni peči za žarjenje hladno valjanih trakov snemal kolobar z navijalnega bobna. Vzrok je neizkušenost.

LUDVIK KOMLIJANC, I. pocinkovalec žice, si je poškodoval desno nogo. Ponesrečenec je vlekel žico od odvijalnega vretena skozi lužilno kad, vodni izpiralec, klorovo kad ter pocinkovalno kad k navijalnemu vretenu. Pri tem se mu je žica iz nepojasnjene vzroka odtrgala. Zaradi lesenih cokelj je padel ter si zvil nogo.

CEVARNA

RIKO RUBIN, rezalec spojke v cevarni, si je poško-

doval peto. Pri rezanju cevi za spojke mu je v cokljo padel ostružek, ki se mu je pri hoji zapičil v peto.

ŽEBLJARNA

MIHA HAFNER, izdelovalec vzmeti v žebljarni, se je pri vezanju vzmeti zaradi neprevidnosti udaril s ščipalnicami kleščami v čelo.

DERVIŠ SEFIČ, pomočnik signerja v zavijalnici žebjarne, si je zvil levo nogo v gležnju. Do nesreče je prišlo, ker je samovoljno zapustil svoje delovno mesto ter odšel skozi nakladalni vagon na drugo stran rampe. Ko so vagon odstranili, se je vračal nazaj v obrat ter skočil z višine enega metra med tračnice, pri čemer si je zvil nogo.

Če je pri tem za škodo sokriv poškodovanec, se odmeri povračilo škode po sorazmerju krivde; če se razmerje krivde ne da ugotoviti, potem se škoda deli na enake dele, če se pa ugotovi, da je pretežna krivda poškodovanca, potem povračilo škode sploh odpade.

Razumljivo je, da zavarovalnica povrne upravičeno odškodnino le do višine zavarovalnih vsot. Zavarovalne vsote so lahko po ceniku, za primer smrti ali poškodbe osebe 10 milijonov din, za uničenje ali poškodbo tujih stvari do 1 milijon dinarjev, po dogovoru pa so lahko višje.

Višina premije je odvisna:
— od višine zavarovalnih vsot,
— od letnega plačilnega fonda,
— od nevarnostnih izvorov, za katere določa cenik doplačilo.

V letni plačni fond se računajo vsi osebni prejemki delavcev in uslužbencev, zaposlenih v tovarni ali podjetju in to iz katerikoli osnove ter ne glede na to, ali de-

lajo na področju ali izven področja tovarne ali podjetja. Upoštevati morajo tudi morebitne terenske podatke, izdatke za ločeno življenje, ne glede na to, kje delajo.

Pri ugotavljanju letnega plačilnega fonda se ne upošteva:

- prispevek za socialno zavarovanje,
- otroški dodatek,
- prispevek za stanovanjski sklad,
- proračunski prispevek.

Premija se knjiži med materialne stroške v smislu določb odredbe o dopolnitvi odredbe o nevarnostih, za katere je gospodarska organizacija dolžna zavarovati osnovna in obratna sredstva skupne porabe (Uradni list FLRJ, št. 14 iz l. 1961) pod pogojem, da odločitev o takšnem zavarovanju sprejme najvišji organ gospodarske organizacije, to je delavski svet podjetja.

Zaradi boljšega razumevanja naslednji primer:

Če zaradi opustitve določenih varnostnih ukrepov v tovarni pride do nesreče, v kateri je poškodovan delavec, je po osnovi objektivne odgovornosti za nesrečo kriva tovarna. Za ponesrečenega delavca je vseeno, ali je tovarna zavarovana za splošno civilno odgovornost ali ne. Po končanem zdravljenju predloži pisмени zahtevek povzročitelju — tovarni, da mu nadomesti pretrpljeno škodo, če je zaradi nesreče postal delno ali popolnoma nesposoben za delo, da mu povrne izgubljen zaslužek za čas bolezn, morebitno izgubo za prekvalifikacijo ter odškodnino za pretrpele bolečine. Za vsak zahtevek predloži potrebno dokumentacijo. Vse stroške zdravljenja bo plačal Socialni zavod, toda ko je zdravljenje končano, bo to Socialnemu zavodu regresirala tovarna.

V kolikor ima ponesrečeni delavec še nezgodno zavarovanje, bodisi osebno ali kolektivno, zahteva

upravičeno odškodnino tudi iz nezgodnega zavarovanja.

Če pa ima podjetje sklenjeno zavarovanje splošne civilne odgovornosti, nastali nesrečni dogodek takoj prijavi, potem ko prejme odškodninski zahtevek, pa ga samo pošlje zavarovalnici v obravnavo.

Naše podjetje ima sklenjeno zavarovanje civilne odgovornosti le delno, to se pravi, da imamo le del naprav zajetih v to zavarovanje. To pa predvsem zaradi premije, ki v našem primeru znese okrog 12 milijonov din. Smatram, da bo treba v letu 1964 skleniti to zavarovanje, saj je število nesreč dovolj veliko, krivce teh nesreč pa je treba iskati v podjetju in v nas samih.

Ta prispevek o civilnem zavarovanju smo objavili z željo, da se člani kolektiva seznanijo vsaj delno z zakonitimi pravicami, ki jih imajo v primeru nesreče, za katero je odgovorno podjetje.

B. S. — S. J.

Pred letnim občnim zborom Občinskega sindikalnega sveta

Doseženi gospodarski rezultati nas ne morejo zadovoljiti

V nedeljo, 20. oktobra bo v dvorani delavskega doma pri Jeleni letni občni zbor Občinskega sindikalnega sveta Jesenice. Ker bralcev ne moremo v celoti seznaniti z zelo obširnimi poročili predsedstva, objavljamo le nekaj izvlečkov iz poročila, ki obravnava gospodarstvo v naši občini.

Poročilo ugotavlja, da smo v gospodarstvu dosegli določen napredek. Med drugim pravi: »Stališča, katere veje gospodarstva v naši komunici imajo perspektivo, poleg železarne, so nam jasna. To so: Kovinoservis, Kovinski obrat Mojstrana (do sedaj Zavod za zaposlovanje invalidnih in drugih oseb), Lesno galanterijski obrat ter gostinstvo in turizem. Napačno bi bilo misljenje, da ne bomo v okviru možnosti razvijali tudi ostalih dejavnosti, vendar imajo našete prednosti in so investicije v leto najbolj rentabilne. Razlog za tako stališče je dejansko stanje finančnih možnosti naše komune in mnogi drugi problemi od pomanjkanja delavcev, predvsem ne kvalificiranih, do odvečnih delavcev. Finančno stanje v komunici zahteva hitre in uspešne akcije. Na omenjenih področjih pa je tako gospodarjenje pogojeno tako glede relativno majhnih investicij za doseganje dovolj ugodnih ekonomskih rezultatov na enega zaposlenega kot za uspešen dvig življenjskega standarda ljudi, zaposlenih na tem področju. Tako bi lahko v Zavodu za zaposlovanje invalidov in drugih oseb po oceni, spriču ugodnih tržnih pogojev za drobne kovinske izdelke, z investicijo 15 milijonov za nakup novih strojev in ureditev prostora, lahko povečali celokupni dohodek od 100 na 300 milijonov dinarjev, število zaposlenih pa od 60 na 100, od tega 80 % žensk, katerih zaposlovanje je brez dvoma problematično. Podobne, nekoliko manjše rezultate bi lahko dosegli tudi v ostalih omenjenih podjetjih kot tudi v turizmu, kjer smo od lani le napredovali.

Dosedanja politika investiranja nam ne more biti v ponos in jo moramo čimprej spremeniti. Spremeniti zaradi razlogov, ki slabo vplivajo na realni standard občanov. Primerjave gospodarskih rezultatov v komunici, nas morajo navajati, k resnejšemu razmišljanju, ki pa ne sme ostati le razmišljanje, ampak postati gospodarski rezultat.

Iz te načelne problematike na področju gospodarjenja je nujna tudi učinkovitost sindikalne organizacije. S svojimi stališči lahko in morajo vplivati na čim hitrejši in uspešnejši uveljavljanje ukrepov za izboljšanje storilnosti dela v sleherni delovni skupnosti. Večja učinkovitost sindikalne organizacije v delovnih

skupnostih je potrebna tudi pri reševanju ostalih problemov, ki so odvisni od rezultatov gospodarjenja, kot npr.: gibanje osebnega dohodka, stanovanjska problematika, družbena prehrana, kupna moč občanov, zaposlovanje žensk, kadrovska politika, rekreacija itd. Pri analizi stanja gospodarjenja pa moramo predvsem ugotoviti, kaj je objektivnega in kaj subjektivnega značaja. Vse preveč radi se izgovarjamo na objektivne težave, čeprav je vzrok večkrat tudi v subjektivnih. Nekaj ugotovitev subjektivnega značaja, ki negativno vplivajo na rezultate gospodarjenja in jih lahko odstranimo:

1. Postavljene naloge fizičnega obsega proizvodnje so mnogo manjše od okvirnih družbenih proporcij. V primerjavi z lansko realizacijo znaša prekoračenje 2 do 3 %. Možnosti za boljše rezultate je dovolj.

2. Slaba organizacija dela v kolektivih ima za posledico slabe gospodarske rezultate. Organizacijskih shem, prilagojenih perspektivi razvoja delovnih skupnosti, ni.

3. Disciplinarnost in odnos do dela sta problem št. 1. Disciplinarnost je brez dvoma pogojena s slabo organizacijo dela in to od najnižjih do najvišjih v podjetjih. Vzrok je v mnogih primerih napačno tolmačenje socialistične demokracije, pri čemer pozabljamo, da je delovni red, disciplina, dobra organizacija sestavni del demokracije, ki velja za vse brez privilegijev in drugih vplivov posameznikov, za katerimi se največkrat skrivajo osebni interesi.

Ti problemi so značilni za vse delovne skupnosti in nudijo široko možnost učinkovitega dela tudi sindikalni organizaciji. Omenjeni so le najbolj splošni primeri subjektivnih vprokov, ki ne pomenijo celote in je potrebno poleg navedenih obravnavati celotno problematiko vsake delovne skupnosti zase. To je naloga sindikalnih podružnic, samoupravnih organov in strokovne službe sleherne delovne skupnosti. Pri tem bo potrebno več sistematičnega dela. To problematiko smo že obravnavali, toda kljub temu in zaradi specifičnega položaja v železarni Jesenice je prav, da jo omenimo bolj konkretno. Res je, da v železarni Jesenice v največji meri, v primerjavi z drugimi delovnimi skupnostmi, govorimo o objektivnih težavah,

prezreti pa ne moremo tudi subjektivnih, ki se kažejo prav tako v železarni kot v drugih podjetjih, le da imajo močnejši vpliv v komunici kot vse ostale dejavnosti skupaj.

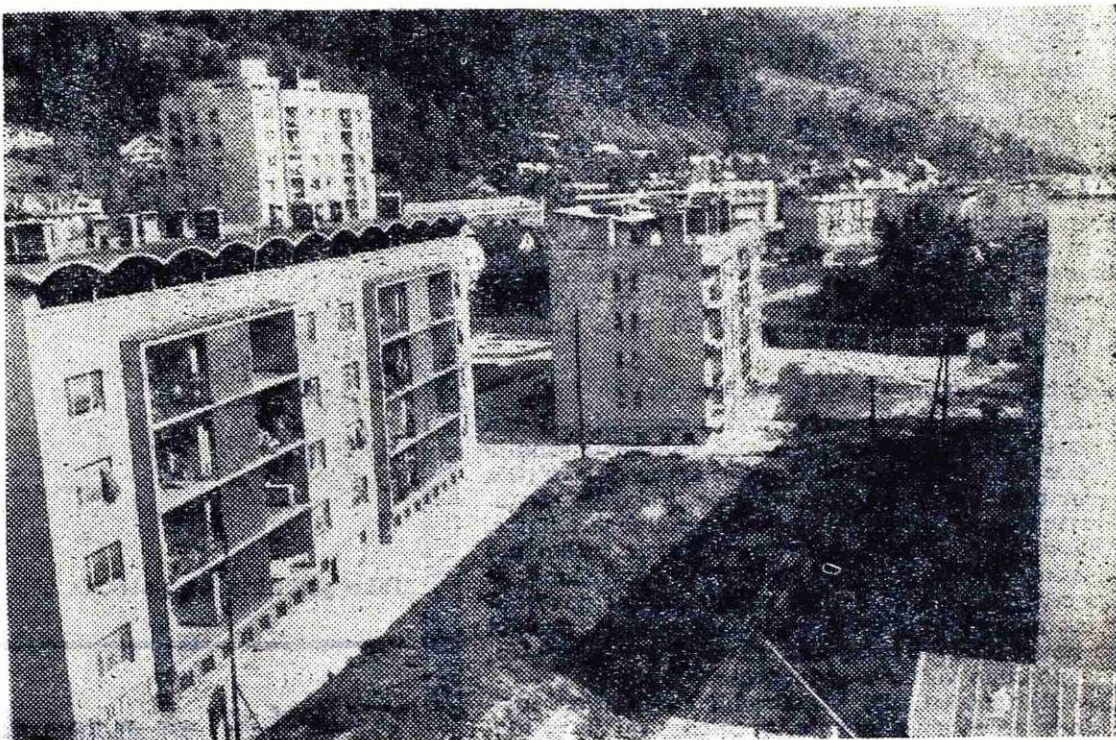
— Prepotrebna rekonstrukcija železarne ne bi smela vplivati na doseganje proizvodnih uspehov obstoječih zmogljivosti v okviru proiz-

pombo, da je treba ugotovljene negativne pojave energično odpravljati in krivce poklicati na odgovornost. Plemen občinskega sindikalnega sveta pa meni, da naj problematiko železarne v celoti obravnava tudi občinska skupščina in podvzame vse mere za izboljšanje stanja. Poročilo obravnava za tem perečo stanovanjsko proble-

mom v delovnih skupnostih več pozornosti;

— da pri programiranju sedemletnega razvoja gospodarstva upoštevamo program kadrovanja, štipendiranja in izobraževanja v celoti;

— da vodimo enotno kadrovske politiko preko Zavoda za zaposlovanje in upoštevamo izkušnje, potrjene v praksi, da bi uveljavili na-

Število novih blokov na Plavžu se vztrajno večja, toda mnogo prepočasi, da bi lahko uspešno rešili stanovanjske probleme

vodnega programa. Rezultati gospodarjenja v železarni kažejo, da ni bilo tako. Že sam razpored strokovnega kadra v železarni nam to potrjuje. Razpored delovnega časa strokovnega kadra ni omogočal strokovni nadzor preko celega leta. Organizacija dela ni bila izvedena v cilju vedno večje odgovornosti članov kolektiva. Tako stanje je brez dvoma vplivalo na to, da je disciplina v podjetju stagnirala oziroma padla. Posledica tega pa je nižja storilnost dela, malomarnost pri opravljanju delovnih nalog, poslabšanje medsebojnih odnosov itd.

— Posledica teh ključnih problemov, za katere ne moremo trditi, da so objektivnega značaja, temveč so povsem subjektivnega značaja, je vrsta drugih vprašanj, ki vplivajo negativno na to: stimulacija v nagrajevanju po vloženem delu, standard delavcev (predvsem ne kvalificiranih), ki so v večini primerov prišli v železarno iz drugih okolitev in republik, vprašanje pogojev življenja teh ljudi, kadrovske vprašanje itd.

Tako stanje v železarni pa v veliki meri tudi vpliva na življenjski standard občanov nasploh. Občinski sindikalni svet je o tem že razpravljal in podprl vse ukrepe s pri-

matiko. Okoli 1500 je prošnja za stanovanje, od tega preko 700 v železarni. Zato bi potrebovali za rešitev najmanj 3 milijarde dinarjev, kar zahteva enotno akcijo vseh gospodarskih in negospodarskih dejavnosti, političnih organizacij in oblastvenih organov. Reševanje stanovanjske gradnje mora postati akcija in politika komune kot celote. Soudeležba pri izgradnji stanovanj mora sloneti na enotnih principih za vso komunici.

Ni manj važni nista vprašanja družbene prehrane ter dnevnice, tedenske in letne rekreacije. Vsa ta vprašanja od stanovanja, družbene prehrane in rekreacije niso izključno stvar delovnih organizacij, ampak moramo nujno ta vprašanja reševati tudi z vidika družbenih služb in vseh institucij v komunici.

V nadaljevanju obravnava poročilo kadrovske politike in ugotavlja, da bo treba kadrovske vprašanje obravnavati bolj resno, ker ni mogoče obravnavati programa investicij in razširjene reprodukcije brez upoštevanja kadrovske politike. Zato je nujno:

— da samoupravni organi posvetijo kadrovskim proble-

čno in smotrno kadrovske politiko.

To je le nekaj misli iz poglavja o gospodarjenju v naši občini, ki ga vsebuje poročilo predsedstva Občinskega sindikalnega sveta Jesenice. Kot smo že omenili, ga zaradi preobširnosti ne moremo v celoti objaviti, poročali pa bomo v naši naslednji številki o razpravi po teh vprašanjih na rednem letnem občnem zboru.

ZAHVALA

Ob težki in prerani izgubi moža in očeta

JOZETA ERJAVCA

se najlepše zahvaljujemo vsem sosedom, znancem in organizaciji SZDL terena Podmežaklja za nesebično pomoč in sočustvovanje. Zahvaljujemo se njegovim sodelavcem iz martinarne za venec in spremstvo na zadnji poti. Prisrčna hvala za darovano cvetje in poslovilne besede ob odprtem grobu.

Zaluječa žena, sinova Joško in Ivanček

Mnenja o rekreaciji

Rekreacija je nujno potrebna

Danes začnemo novo rubriko! Problemi prostega časa in rekreacije so vedno bolj aktualni in težijo nas vse. Zato je prav, da se o teh problemih pogovorimo res temeljito in izmenjamo mnenja. Poskušali vam bomo posredovati odgovore posameznih strokovnjakov, predvsem pa želimo, da bi v tej rubriki sodelovalo čimveč neposrednih proizvajalcev in prebivalcev Jesenic ter bi tako pomagali izoblikovati najbolj primerno rešitev tega akutnega vprašanja.

Danes prisluhnimo odgovorom ALEKSANDRA RJAZANCEVA, kemijskega tehnika, sedaj absolventa medicine, ki je ob zaključku letošnje prakse na kadrovskega sektorju na dvojno vprašanje takole odgovoril:

Kaj mislite o pomenu rekreacije?

»Danes gledamo na pomen rekreacije z več strani. Če pogledamo stvar z biofiziološke strani, bi morali poudariti, da je danes človekov organizem utrujen, ker je človek preobremenjen z različnimi obveznostmi in prepogosto nima časa, da bi rehabilitiral svoj organizem. Človek ima svoja fiziološka varovala, ki bi se morala regenerirati v zdravem okolju, ne pa v zdravju škodljivem okolju in v ozračju polnem patoloških agensov. Ravno tako kot moramo stroj primerno negovati in vzdrževati, da doseže svoj vek trajanja, je potrebno tudi živemu organizmu ustrezno vzdrževanje — rekreacija. Človek si preko rekreacije nabira novih moči in obrambnih sposobnosti v borbi proti bolezenskim obolenjem.«

Kaj bi bilo treba ukreniti na Jesenicah?

»Na Jesenicah se človek od rojstva zastruplja. S tem v zvezi bi bilo treba narediti dvojje. Odpraviti škodljive vplive mikroklimе ali pa človeku omogočiti po delu čim več bivanja v prirodi, to je na zraku in soncu. Zastrupljanje ozračja je nujno zlo sodobne tehnike. Ker bi odprava teh nečistoč v zraku stala veliko več in bi bilo v zvezi z velikimi tehničnimi preprekami, je veliko ceneje in lažje ustvariti pogoje za čim pogostejši obisk narave. Če gre človek v naravo, si ne pridobi samo novih fizičnih moči, temveč se duševno sprošča, kar je posebno važno v sodobnem življenju.«

Tov. Rjazancevu smo se zahvalili za odgovor. Želimo, da bi se njegovo mnenje uresničilo, saj je to utemeljena življenjska potreba delavcev in prebivalcev v naši zakajeni in »zastrupljeni« dolini.

Začeli so z izgradnjo zimskošportne

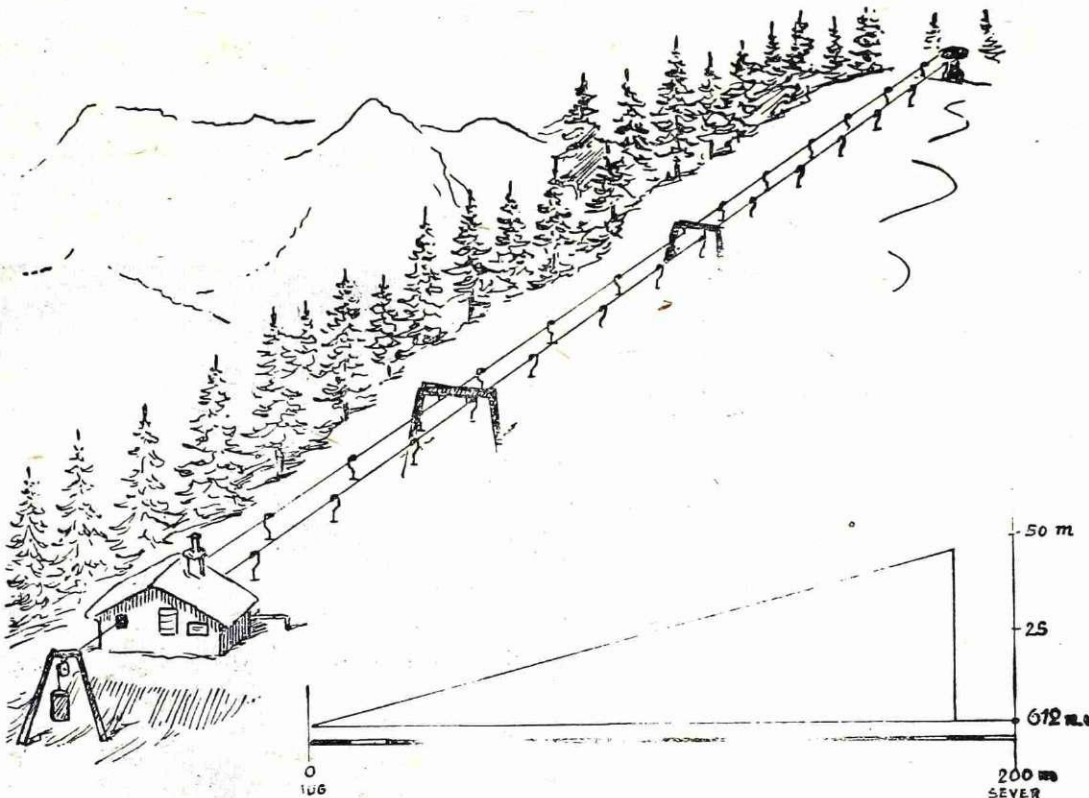
Javornik-Koroška Bela, Borovlje in Trebež so naselja, v katerih stanujejo delavci in uslužbenci naše železarnе s svojimi družinami. Razumljivo je, da si člani velikega železarskega kolektiva po napornem delu v železarni želijo oddiha in razvedrila v naravi. Ta želja je toliko bolj upravičena, ker so omenjena naselja izpostavljena prahu in plinu naše Železarnе.

Ob takih razmerah in krajnjim prilikam primerno si ljudje in še posebej mladina ter otroci sami poiščejo prostore, ki so v neposredni bližini njihovih domov. Tako so mladi že pred leti poiskali

prostor za zimsko izživljanje na Kresu nad Koroško. Mladi ljudje na Kresu pivo mnogo lepše in čeh, vmes pa karijo in jugajo tudi drži repri tanti. Včasih jim prižijo tudi ljudje, jim špomeni le še potrebno kreacijo.

Tako sta bila na Kresu zgrajeni že dva skakalnisker so pričeli delom na goobetajoči mišici, ki pozneje postali glavni reprezentanti in prvi Vendane gre samo za vojo vrhskih skakalcev ampak Kresu skačejo tudi drugi mladinci in odrasli različnih velikosti in stesti.

Na planoti zadno od skakalnic je v zimih mese veliko smučarje. Med njimi je mnogo takih, ki so šele začeli smučati, tpa so tudi pravi virtuozni smučarji. Prav ti so urbisti in projektanti smrske vlece na Kresu. Govori pravi strokovnjaki, svetil na cu mesta ter edi vleče v Črnem vrhu. Kranj gori so bili v uspešni Organizacijo izdaje vnice je prevzel skalec in prezentant Jožefar, ki i prav v teh dnevnih ro

Tako približno bo potekala žičnica - vlečnica na Kresu

Naša pomoč Skopju

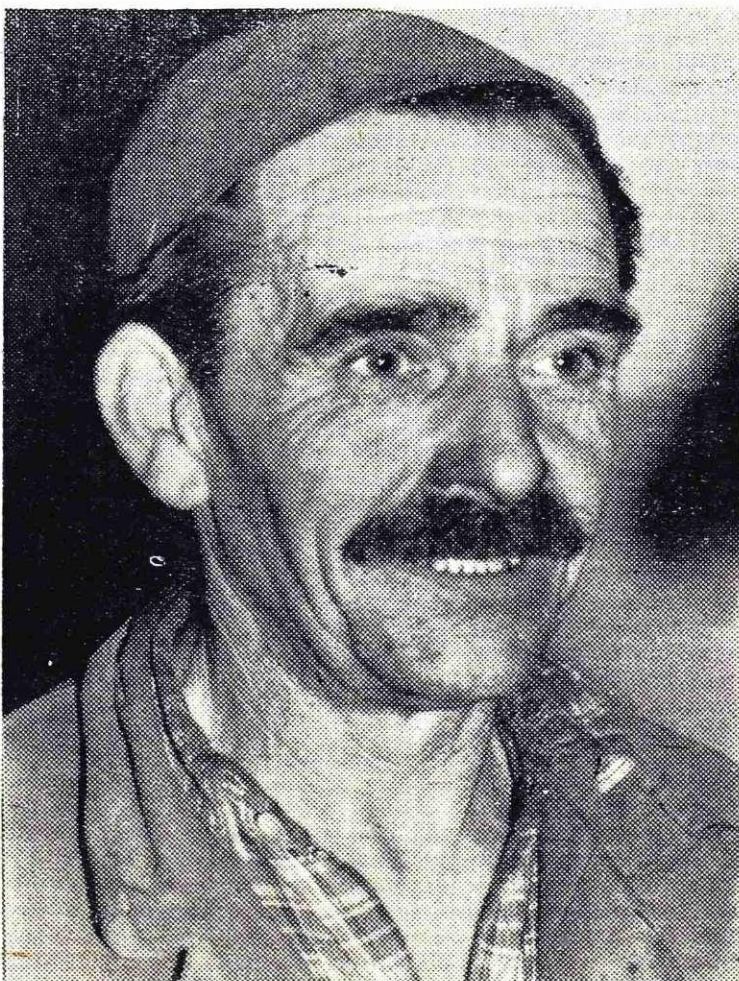
PREGLED

vpisanega ljudskega posojila delavcev in uslužbencev Železarnе Jesenice — po vpisnih mestih dolžnično 15. oktobra 1963

Vpisno mesto	Stalež po spisku	Število vpisnikov	%	vpisani znesek	Povprečno na enega vpisnika
glavna pisarna	641	627	97,82	6.457,00	10.282
OTK	206	204	99,03	1.787,00	8.760
plavž	298	279	93,62	1.880,00	6.739
martinarna	559	397	71,02	2.484,00	6.257
elektropeč	88	87	98,86	752,00	8.644
šamotarna	137	127	92,70	831,00	6.457
livarna	178	173	97,19	1.752,00	10.127
valjarna 2400	237	227	95,78	1.500,00	6.608
javornik II	386	357	92,49	2.337,00	6.546
javornik I	655	584	89,16	3.653,00	6.258
strugarna valjev	48	48	100	341,00	7.104
odprema Javk IV	51	51	100	400,00	7.843
jeklovlek	120	117	97,50	1.022,00	8.735
žična valjarna	178	159	89,33	1.057,00	6.655
hladnovaljarna	536	431	80,41	2.309,00	5.360
cevarna	166	161	96,99	1.251,00	7.770
žebljarna	126	120	95,24	605,00	5.042
elektrodni oddelek	162	151	93,21	865,00	5.728
mehanična del. Jes.	378	368	97,35	2.129,00	5.784
konstr. del.	175	168	96	1.021,00	6.077
elektrodel. Jes.	116	111	95,69	861,00	7.757
plin. in vod. energ.	138	138	100	1.326,00	9.609
el. in topl. energija	150	141	94	1.338,00	9.489
gradbeni oddelek	87	85	97,70	716,00	8.423
promet	340	340	100	1.764,00	5.188
transport	107	106	99,06	845,00	7.970
javornik III	274	268	97,81	2.060,00	7.687
Skupaj ŽJ	6537	6025	92,17	43.343,00	7.194
ŽIC	72	72	100	801,00	4.419
učenci		181		190,00	4.049
gostinska enota »Železar«	220	215	97,73	1.261,00	5.865

CIRIL TRILER ČIRO, delovodja na prometu, je vpisal 66.000 dinarjev posojila

ANTON PRIBIL, kovač v kamnolomu, je vpisal 62.000 din posojila

Športnega centra na Kresu

zimsko izživiljanje nad Koroško Belo. Je na Kresu prežili lepili na smu- pa kararijo in vi- držani repren- jih se jim pridru- udje, ki jim šport še potrebno re-

a bili na Kresu e dve skakalnici, ičeli zelom mno- i mlanci, ki so stali glavni repre- prva. Vendar pa o za vojo vrhun- alcev, ampak na ičejo, da mnogi dinci, er odrasli veliko in staro-

ti zabavo od ska- v zimskih mesecih ičarje. Med njimi akijih, so šele za- ti, tupa so tudi uozi o smučeh. urbasti in prvi smučske vlečni- su. Govori ter ovni svetli na li- ter o di vlečnic vrhu. Kranjski oili z uspešni. o izgnje vleč- vzle skalec in re- Jože far, ki ima dneholne roke

dela. Najprej je moral po- iskati skupino ljudi, ki so bili pripravljeni pomagati in seveda tudi sredstva. Izdelati je bilo treba projekte z iz- računi ter informirati organe o željah in potrebi po smu- čarski vlečnici ter organizi- rati ožjo in širšo delovno enoto, ki bo delo opravila prostovoljno.

Prvič so se sestali 7. marca letos v sejni sobi TVD Partizana na Javorniku. Bodrilne besede Ivana Vovka-Živana, Franca Gašperina in Rafaela Šoberla so bile napotilo za ak- cijo, ki se je s tem dnem tu- di dejansko začela. Tudi ra- zumevanje UO ter CDS žele- zarne Jesenice na eni strani in občinske zveze za telesno kulturo na Jesenicah na dru- gi strani je rodilo sadove da- našnjega dela. Odbor za iz- gradnjo smučarske vlečnice pri Stanovanjski skupnosti Javornik-Koroška Bela je or- ganiziral celotno delo na pro- stovoljni osnovi od geometr- skih posnetkov na terenu, iz- računa konstrukcijskih del ter priprave dokumentacije. Glavno skrb za izdelavo opre- me so prevzeli smučarji-stro- kovnjaki, ključavničarji, stru- garji, varilci, elektrikarji in drugi. Delo napreduje brez motenj in že pripravljajo vse potrebno za prevoz opreme na Kres. Po izdelanem pred- računu znaša vrednost vleč- nice 5 milijonov dinarjev, odbor pa razpolaga s 100.000 dinarji, ki so blokirani. Na zadnji seji odbora so se o tej zadevi pogovarjali in se do- govorili tudi za akcijo zbira- nja starega železa. Pri izved- bi te akcije računajo tudi na množično udeležbo pionirjev iz osnovne šole na Koroški Beli, saj je žičnica - vlečnica namenjena predvsem njim.

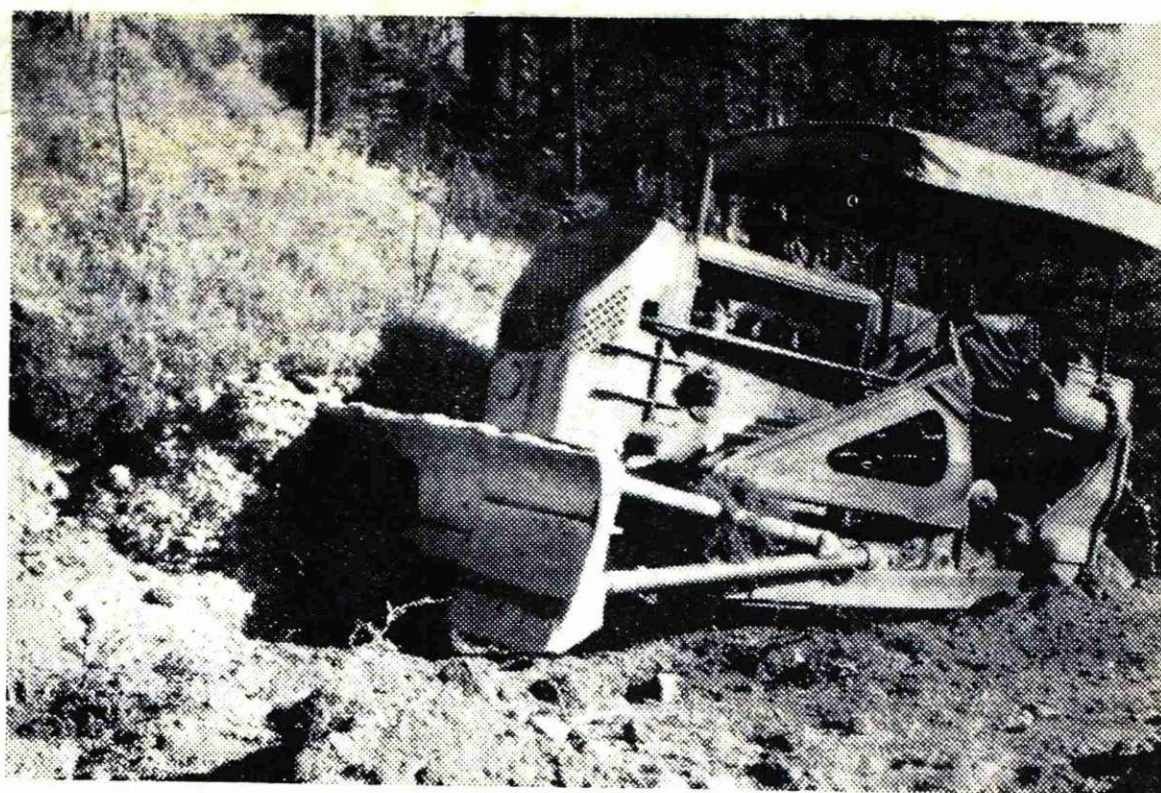
50 % opreme so izdelali že v poletnih mesecih ter izvr- šili potreben posek lesa na Kresu. V teh dneh so začeli tudi z ravnanjem terena, ta- ko da bo vse pripravljeno za betoniranje temeljev. Precej dela bo treba opraviti še pri polaganju voda za elektro energijo, toda odbor za iz- gradnjo žičnice na Kresu ra- čuna na pomoč prebivalcev Javornika in Koroške Bele ter članov delovnih kolekti- vov.

Vlečnica, ki bo dolga 182 metrov, z višinsko razliko 48 metrov, bo začela obratovati že letos. Montirana bo na zapadnem delu planote na Kresu, to je nad Trebežem. Takoj nad stezo, ki vodi s Trebeža na Kres, bo spodnja postaja žičnice-vlečnice. Smu- čarja bo vlečnica pripeljala do poti nad planoto, to je na kolovoz s Koroške Bele. Obratovanje vlečnice ne bo motilo smučarjev, ki se bodo spuščali po planoti. Nad pot- jo, ki zaključuje zgornji rob planote, bo postavljena zgor- nja postaja žičnice-vlečnice, smučarjem pa bo omogočen spust, ki bo celo 100 metrov višji od zgornje postaje. Ta del proge bodo morali seve- da prehoditi peš, da se bodo

potem lahko spustili s smuč- mi po planoti. Višje niso mo- gli postaviti žičnice, ker se- stop s sidra zahteva položen teren ter stojišča za pripravo smučarjev na spust. Pri grad- nji same žičnice je bilo upo- šteevano stališče, da je ta zla- sti namenjena šolski mladini ter začetnikom in povpreč- nim smučarjem.

S kratkim opisom vlečnice bomo lahko odgovorili na vprašanje, kakšna bo in ka- ko bo obratovala. Vrv bo te- kla okrog spodnjega kolesa, ki bo gnan z elektro motor- jem in zobatim kolesom; od spodnje postaje bo vrv spe- ljana preko dveh umetnih stebrov s koluti na zgornjo postajo, okrog katere bo z vrvnim kolutom tekla vrv nazaj k spodnji postaji. Na vrvi bodo sidra (podobna so v Kranjski gori in Črnem vr- hu) za dva smučarja. Po se- stopu smučarjev na zgornji postaji se bo dobro pritrjeno sidro spet vračalo okrog zgornjega kolesa nazaj k spodnji postaji. Sidra bodo pritrjena na vrvi v razdalji 18 metrov, z vlečnico pa se bo lahko prepeljalo v eni uri na startno mesto vrh planote okrog 600 smučarjev. Spod- nja postaja bo pokrita s stre- ho, ob njej pa bo prostor za skladiščenje sider v poletnih mesecih. Razumljivo je, da bodo ob začetku obratovanja težave, saj bo poskrbljeno le toliko, da bo vlečnica služila za varen prevoz smučarjev, medtem ko bodo ostala dela opravili pozneje.

Tako bo planota na Kresu zaživela že ob prvem snegu, toda prizadevni smučarji raz- mišljajo že o nadaljnjih ak- cijah, ki jih bo treba opri- viti, da bo zimskošportni center na Kresu v celoti slu- žil svojemu namenu. Pred- vsem je potrebna temeljite obnove skakalnica na Kresu, ker je lesene dele že načela naravna erozija. Iz bližnje vasi Koroška Bela bo treba na Kres speljati še vodovod in izgradnja naravnega drsa-

Terenska dela na Kresu pomaga opravljati tudi buldožer

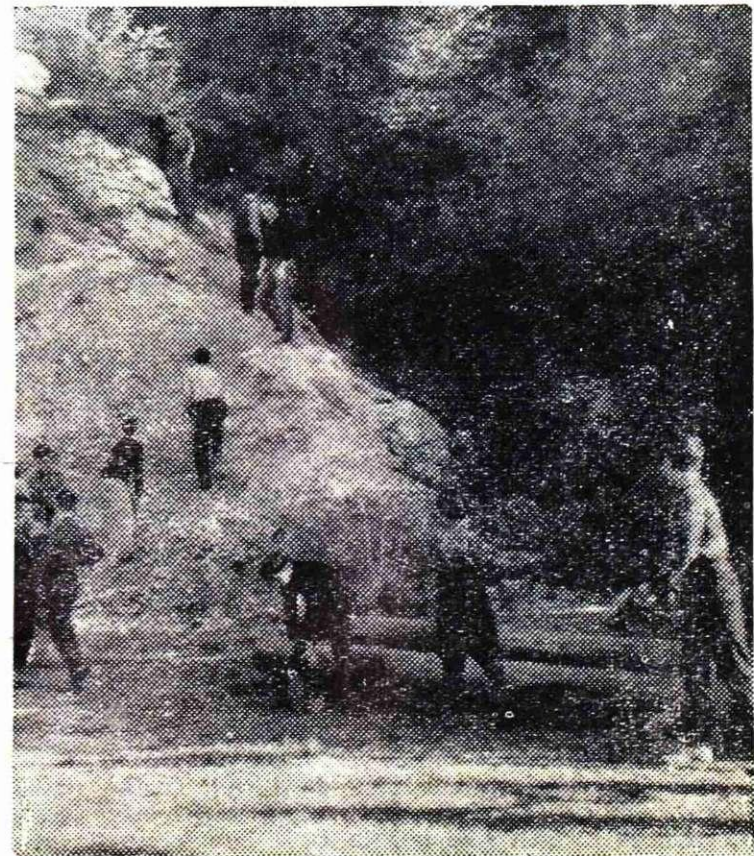

Kres bo kmalu postal smučarsko središče Javornika in Koroške Bele z okolico. Že sedaj pa privablja vsako leto več predvsem mladih navdušenih smučarjev, ki lahko tam najdejo primerne terene za začetnike ali že izvežbane smučarje

lišča potem ne bo več pro- blem. Toda za vsa ostala de- la bodo mladi organizatorji z Javornika in Koroške Bele imeli na razpolago dovolj ča- sa v prihodnjem obdobju.

Mladina dela

V soboto, 12. oktobra, se je zbralo na Kresu nad Koroško Belo okrog 80 mladih ljudi. Zaposleni so bili pri polaganju kabla iz Trebeža na Kres do mesta, na katerem bo zgrajena spodnja postaja žičnice-vlečnice. Na ta dan so pričeli tudi s plani- ranjem terena oziroma s pripravo trase za novo žičnico. Pomagajo si z buldožerjem, ki jim ga je posodilo gradbeno podjetje Gradis. Čim bo buldo- žer svoje delo na trasi opravil, bodo začeli z izko- pom in betoniranjem temeljev za spodnjo in zgor- njo postajo žičnice. Že v prihodnjem tednu bodo na Kres pripeljali stojala ter ostale dele, ki so potrebni za sestavo nove žičnice. Med ljubitelji zimskega športa, ki jih je na Javorniku in Koroški Beli zelo veliko, vlada za izgradnjo žičnice in zim- skošportnega centra na Kresu veliko zanimanje in prav zato vlagajo večje napore, da bi bila dela pri izgradnji žičnice gotova do dneva republike. Po svo- jih močeh pomagajo tudi pionirji iz osnovne šole, saj bodo tudi oni lahko v zimskih mesecih korist- no uporabljali žičnico.

Na Kresu pridno urejajo teren in hitijo z delom, da bi bili čim boljše pripravljeni na prihajajočo zimo

n usluencev h do vlučno

vpisani znesek povprečno na enega vpisnika

457.000	0,282
787.000	0,8760
880.000	0,739
484.000	0,257
752.000	0,644
831.000	0,457
752.000	0,127
500.000	0,603
337.000	0,545
653.000	0,258
341.000	0,104
400.000	0,843
022.000	0,735
057.000	0,655
309.000	0,360
251.000	0,770
605.000	0,042
865.000	0,728
129.000	0,784
021.000	0,077
861.000	0,757
326.000	0,609
338.000	0,489
716.000	0,423
764.000	0,188
345.000	0,970
260.000	0,687
343.000	0,194
301.000	0,419
190.000	0,049
261.000	0,865

Britanska železarska industrija v letu 1962

Preteklo leto 1962 je bilo za britansko železarsko industrijo precej slabo. Čeprav tudi prvi meseci letošnjega leta niso kazali najbolje, vendar upajo britanske železarske družbe, da bo končni uspeh kljub temu boljši kot lani. Pri tem si prizadevajo, da bi dosegli predvsem čim boljše uspehe pri izvozu, čeprav imajo pri tem precej težav zaradi nizkih cen.

V lanskem letu so porabili v Veliki Britaniji skupno z izvozom 22,9 milijonov ton surovega jekla, vendar so ga britanske železarske izdelale za približno 2 milijona ton manj. To gre na račun precejšnjih zalog, ki so jih imeli naročniki in delno na račun uvoza jekla iz drugih držav. V letošnjem letu računajo na skupno porabo surovega jekla v višini 21,3 milijona ton, vendar pod pogojem, da se bo znatno zmanjšal uvoz. To je sicer za 500.000 ton več, kot so izdelale britanske železarske v preteklem letu, vendar še veliko pre malo, da bi polno izkoristili vse razpoložljive zmogljivosti, ki jih cenijo na približno 30 milijonov ton.

Britanska železarska industrija je posvetila v preteklem letu posebno pozornost zniževanju proizvodnih stroškov. V ta namen je porabil Britanski raziskovalni institut (BISRA) več denarnih sredstev kot v katerikoli drugi britanski industrijski dejavnosti. Vendar imajo pri naporih za znižanje stroškov tudi velike objektivne težave, posebno zaradi visokega davka na mazut in zelo povišanih občinskih dajatev.

V preteklem letu so izdelale vse britanske železarske skupaj 20,8 milijona ton surovega jekla. To je za 7 odstotkov manj kot v letu 1961 in celo za 16 odstotkov manj kot v letu 1960, ko so dosegli v tej državi rekordno proizvodnjo v višini 24,7 milijonov ton. Povprečno izkoriščanje zmogljivosti v tem letu je bilo 74-odstotno. Zmanjšanje proizvodnje je bilo potrebno predvsem zaradi zmanjšanih naročil industrije železniških vozil in ladjedelnic. Izvozili so skupno 4,1 milijona ton surovega jekla, kar je visoka številka, posebno zaradi tega, ker so bile cene jekla na tujih tržiščih zelo nizke.

Prodaja končnih železarskih izdelkov na britanskem tržišču se je v preteklem letu znižala za 8 odstotkov v primerjavi z letom 1961. Pri tem je bilo opaziti posebno znižanje prodaje težkih izdelkov, ki so potrebni predvsem za investicijsko izgradnjo kot debela pločevina, železniške tračnice in podobno.

Povečala pa se je prodaja fine pločevine in vroče valjanih trakov, kar je povezano z večjo proizvodnjo avtomobilske industrije.

Proizvodnja grodlja je bila v letu 1962 s 13,9 milijona ton ali za 1,07 milijona ton manjša kot v letu 1961. Proizvodne zmogljivosti za grodelj so tako velike, da lahko v vsakem primeru krijejo vse morebitne potrebe jeklaru. Pri tem so tudi na britanskih plavžih zaradi visoke cene koksa v precejšnji meri skušali znižati porabo koksa s povečanim dodajanjem mazuta v plavže. V ta namen so dvignili porabo mazuta od 29.500 ton v letu 1961 na 66.000 ton v letu 1962. Prav tako so pri plavžih povečali tudi porabo kisika.

Zaloge starega železa so bile v letu 1962 tako visoke, da je ponudba presegala povpraševanje ter so ga lahko določene količine tudi izvozili.

V letu 1962 so povečali tudi cene nekaterim železarskim izdelkom povprečno za 2,5 odstotka. Vendar so bile cene povečane pri različnih izdelkih različno predvsem zaradi tega, ker prejšnje cene niso vedno odgovarjale dejanskim proizvodnim stroškom.

Investicijsko dejavnost so v omenjenem merilu nadalje-

vali. Predvsem so nadaljevali z gradnjo že začelih objektov z namenom, da lahko omogočijo v primeru potrebe hitre dvig proizvodnje in s tem čimprejšnjo dobavo zaželenih izdelkov naročnikom. S takš-

Avtomobil in jeklo

Avtomobilska industrija spada v visoko industrializiranih državah brez dvoma med zelo važne dejavnosti v narodnem gospodarstvu.

Zahodnonemški podatki za leto 1953 kažejo, da so v tem letu izdelale avtomobilске tovarne v tej državi skupno 490.581 različnih avtomobilov in je bilo pri tem zaposlenih 8,8 % celotnega zaposlenega prebivalstva Zahodne Nemčije. V letu 1962 so dvignili proizvodnjo avtomobilov na izredno številko 2.356.612 in se nahajajo na drugem mestu v svetovnem merilu, takoj za ZDA.

Avtomobilska industrija pa je važna tudi za železarsko industrijo, saj potrebuje za proizvodnjo avtomobilov najrazličnejše jeklene izdelke in razne litine. Zahodnonemška avtomobilska industrija je porabila v letu 1962 skupno 3,29 milijona ton jeklenih izdelkov in raznih litin. Pri

nim takojšnjim izpolnjevanjem naročil želijo preprečiti kopičenje večjih zalog pri naročnikih, ki so že povzročile v preteklosti težave na tržišču in s tem znatno znižanje proizvodnje.

Slaba konjunktura na tržišču železarskih in odgovarja-joče znižanje proizvodnje je povzročila v letu 1962 tudi znatno povečanje števila brezposelnih. Zato se je znižalo skupno število zaposlenih v železarski industriji od decembra 1961 do decembra

1962 za približno 13.000. V železarski industriji je bilo ob koncu leta 1962 nezaposlenih 4,6 odstotka v primerjavi z 2,5 odstotka v celotni britanski industriji. Vsekakor pa kaže letošnje delno izboljšanje položaja tudi rahel dvig zaposlenosti v zadnjih mesecih tega leta.

Iz vsega tega je razvidno, da se je borila britanska železarska industrija v preteklem letu z velikimi težavami, ki jih tudi letos še ni popolnoma odpravila.

tem je potrebno upoštevati, da se približno 13 % te količine porabi za nadomestne dele in servisno službo, 2 do 3 % za izmeček, ki nastane iz različnih vzrokov pri proizvodnji in okoli 5 % za proizvodnjo orodja ter ostale potrebe proizvodnih obratov avtomobilske industrije. Skupno pomeni ta poraba jekla 12,8 % celotne proizvodnje valjanih izdelkov zahodnonemških železarn v letu 1962.

Iz spodnje tabele je razvidna poraba posameznih vrst valjanih izdelkov in litin za avtomobilsko industrijo v 1000 ton in odstotkih v letu 1962:

vrsta izdelka	1000 ton	%
fina pločevina pod 1,5 mm	1.217	37,0
fina pločevina od 1,5–3,0 mm	168	5,1
srednja in debela pločevina nad 3 mm	115	3,5
profilno jeklo	59	1,8
žica	72	2,2
cevi, tračno jeklo	405	12,3
paličasto jeklo, legirano	257	7,8
paličasto jeklo, nelegirano	332	10,1
ostali valjani izdelki	138	4,2
valjani izdelki skupaj	2.763	84,0
litina (jeklena, siva in tem-per)	527	16,0
litine in valj. izdelki skupaj	3.290	100,0

Iz jugoslovanskih železarn

RUDNIK IN ŽELEZARNA VAREŠ

Vareški železarji in rudarji si neprestano prizadevajo, da bi povečali izvoz svojih izdelkov, tako surovin, polizdelkov in končnih izdelkov. Tudi letos izvažajo na Madžarsko rudo in letošnji izvoz predstavlja v primerjavi z lanskim letom 100 odstotno povečanje. V Nemško demokratično republiko pa izvažajo cevi. Letos jih bodo prav gotovo izvozili v količini 4.000 ton. Poleg tega izvažajo še fazonsko železo v NDR in na Poljsko, z mnogimi potrošniki v inozemstvu pa se dogovarjajo za izvoz cevi in drugih izdelkov železarne Vareš.

ŽELEZARNA ILJAS

Delavski svet te železarne je obravnaval poročilo za prvo polletje in ugotovil pri proizvodnji in realizaciji do-

sežen precej večji porast kot v istem obdobju lani. Ugotovili so tudi, da je proizvodnja precej hitreje naraščala kot število zaposlenih in se je zato tudi produktivnost občutno povečala. Pri podrobni analizi teh zaključkov pa so ugotovili, da je fizični obseg skupne proizvodnje porasel za 12,98 odstotka v primerjavi z istim obdobjem lani. Za 35 odstotkov se je povečala proizvodnja surovega železa, za 34,5 proizvodnja kokla, pri proizvodnji cevi pa je porast neznaten in sicer 0,6 odstotka, računajoč v metrih, medtem ko je po tonaži celo manjša za 14,5 odstotka. Manj razveselivo pa je dejstvo, da so se stroški povečali za 6 odstotkov. Pri upoštevanju, da znašajo materialni stroški okrog 80 odstotkov bruto dohodka, potem lahko zaključimo, da to povečanje pomeni precejšnjo obremenitev, saj vsak odstotek pomeni nekaj deset milijonov.

AVSTRIJA — V letu 1962 so vse avstrijske železarske izdelale skupaj 2,97 milijona ton surovega jekla, ali 133.000 ton manj kot v letu 1961. Vzrok znižanja proizvodnje v primerjavi z letom 1961 je bilo pomanjkanje naročil.

BRAZILIJA — V brazil-skem mestu Belo Horizonte je v železarni Companhia Siderurgica Mannesmann začel obratovati prvi plavž z začetno dnevno proizvodnjo okrog 500 ton grodlja. Ko bo zgrajena naprava za sintranje drobne rude, bo zmogljivost tega plavža povečana na 700 ton grodlja dnevno. Potrebno železno rudo kopljejo v rudniku, ki je samo 7 km oddaljen od železarne.

INDIJA — V okviru nadaljnje izgradnje indijske železarne Rourkela je predvideno tudi znatno povečanje proizvodnje bele pločevine. Sedanja naprava za pocinjenje, ki jo je dobavilo zahodnonemško podjetje Demag iz

Duisburga, ima letno zmogljivost 50.000 ton. Isto zahodnonemško podjetje je prejelo pred kratkim naročilo za dobavo nove elektrolitske naprave za proizvodnjo bele pločevine zmogljivosti 100.000 ton letno. Vendar obstoja možnost, da lahko zmogljivost v končni fazi povečajo tudi na 175.000 ton.

KANADA — V tej severnoameriški državi so nakopali v letu 1962 skupno 24,5 milijonov ton železne rude, kar je za 6,1 milijonov ton več kot v letu 1961. S takšno količino nakopane železne rude se je uvrstila Kanada med največje izvoznike železne rude na svetu.

SIERRA LEONE — V tej majhni zahodnoafriški deželi so v letu 1962 nakopali in izvozili 1,7 milijona ton zelo kvalitetne železne rude. To je za 60.000 ton več kot v letu 1961. Glavni del te železarske surovine izvažajo v države Zahodne Evrope.

Na obisku v rojstni vasi
Prežihovega Voranca

Pot v Kotlje

V Kotlje smo se odpeljali zgodaj zjutraj, in sicer naš mladinski pevski zbor, šolski odbor ZMS, šolski odbor Pionirskega odreda, člani šolskega športnega društva in ves učiteljski zbor. V Kotlje zato, da počastimo 70-letnico rojstva našega velikega pripovednika Prežihovega Voranca - Lovra Kuharja, po katerem se imenuje naša šola.

Potovali smo s posebnim motornim vlakom skozi Kranj, Ljubljano, Hrastnik, Zagorje, Trbovlje, Zidani most in se ustavili v Velenju, kjer smo imeli enourni postanek, da smo si ogledali tamkajšnjo novo šolo, novi kulturni dom in park. V Velenju je vse zelo lepo, vse snažno! V kulturnem domu so stene obložene z marmorjem. Ogledali smo si tudi novo mesto; okrog blokov in stolpnic so zelenice in vrtički s cveticami, ki še bolj krasi mesto. V parkih pa so najrazličnejši spomeniki.

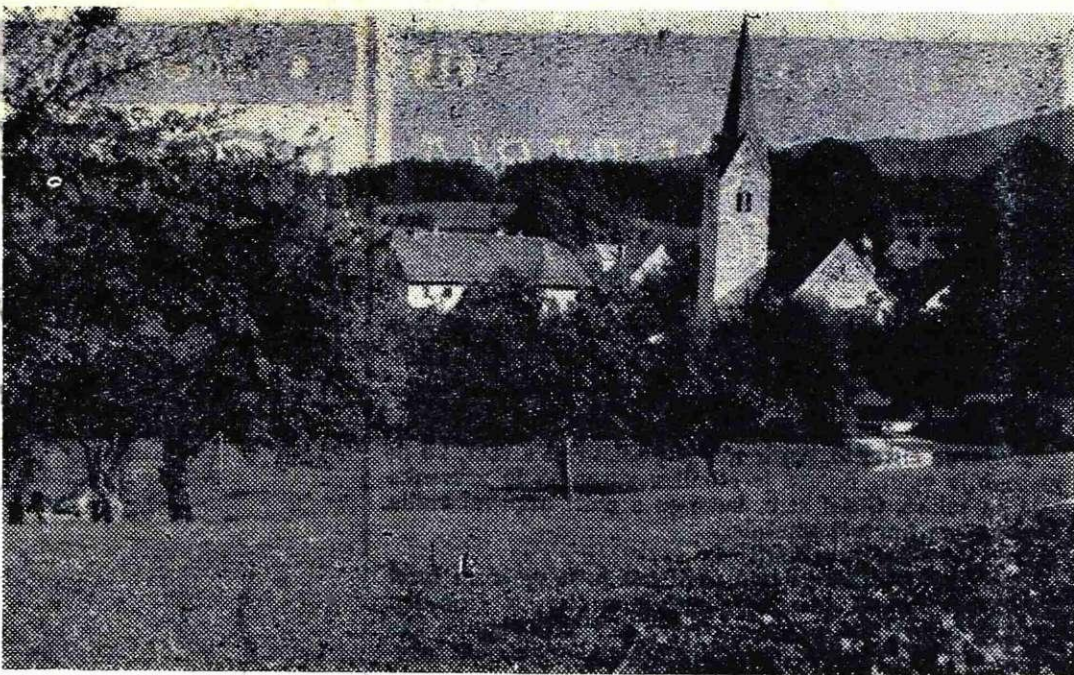
Iz Velenja smo se vozili skozi nam povečini neznane kraje. Po dolgi vožnji smo prispeli v Ravne na Koroškem. Mesto je v kotlini, ki ga oklepata Uršlja gora in Peca. Vse je bilo praznično, saj je bila nedelja. Proslavljali so 20-letnico zasedanja mladinske organizacije ob nekem mlinu. Tudi v Ravnah grade moderna poslopja in stanovanjske bloke ter stolpnice. Po cesti smo šli proti Kotljam. Pot se je vila ob obronku hribov, ob poti so stale kmečke hiše. V Kotljah smo si ogledali vaško pokopališče in grob Prežihovega Voranca. Ob njegovem grobu smo zapeli žalostinko, potem pa je

tov. ravnatelj v spominskem govoru govoril o Prežihovem življenju in delu.

Po tej svečanosti smo se odpravili na Prežki vrh, kjer stoji njegova hiša, v kateri je živel po osvoboditvi. V hiši živijo še njegova žena in ena od njunih hčera z možem. Pot se je strmo vzpenjala v hrib. Na vrh smo prispeli že prav upehani. Odprl se nam je prelep razgled. Videli smo sadovnjake, njive in gozdove, med katerimi so čepeli male kmečke hiše. V hiši smo si ogledali njegovo delovno sobo, v kateri so še njegovi rokopisi, knjige, nalivno pero in drugo. V posebni mizi s steklenim pokrovom pa je posmrtna maska in odtis roke, ko je umrl. Tudi pred to hišo smo zapeli tri pesmi. Mož hčerke pa nam je povedal, da so pri tej hiši nastali »Samorastniki«. Pokazal in povedal pa nam je tudi, kje so nastala druga njegova dela. Pokazal nam je tudi Pekel, ki ga Prežih opisuje v »Solzicah«.

Vrnili smo se vsi srečni in zadovoljni, da smo izvedeli in videli zopet nekaj novega

Ksenija Burnik,
učenka 8. a razreda
Osnovne šole »Prežihov
Voranc«, Jesenice

Kotlje, rojstna vas pripovednika Prežihovega Voranca

Letna konferenca aktiva ZSM Plavž

V sredo, 2. oktobra je bila v kino dvorani na Plavžu letna konferenca ZMS aktiva Plavž. Predsednik aktiva tov. Janez Drolc je najprej pozdravil vse prisotne, potem pa prebral poročilo. V poročilu je predvsem orisal dosedanje delo organizacije. Zahvalil se je organizaciji SZDL na Plavžu za finančno pomoč pri organizaciji mladinske prireditve »Večer z mladimi«.

V razpravi so mladinci izrazili željo, da bi radi imeli športna igrišča na Plavžu. V kolikor bo to mogoče, jih bodo zgradili sami s prostovoljnimi delom. Sklenili so, da bodo spomladaj uredili stanovanjsko naselje Plavž.

V vodstvo aktiva so bili izvoljeni: Janez Drolc, Peter

Košir in Franc Gasar. Upajmo, da bodo dobro vodili aktiv ZMS in da ne bo vse ostalo samo pri besedah kot prejšnja leta. Na konferenci je bila izražena želja mladincev po mladinskem prostoru, kjer bi se sestajali v prostem času in osnovali razne krožke. Mislim, da bi po dolgem času lahko le našli kak kotiček za mlade. Če pogledamo, kje sedaj mladi preživljajo svoj prosti čas, smo lahko žalostni. Vsak dan več mladih zahaja v javne lokale in se vdaja alkoholu. Vsega

tega pa ne bi bilo, če bi mladinci imeli svoj prostor, v katerem bi se v prostem času lahko na drug način zabavali. Upajmo, da bo ta pereč problem na Plavžu kmalu rešen.

Na konferenci je bilo tudi sklenjeno, da je treba organizirati vsaj dva stranska aktivna, ki bosta delala ločeno in tekmovala med seboj v delu, športu in kulturnem življenju.

Konferenca je vse do konca potekala živahno, za zaključek pa so zavrteli sovjetski celovečerni igrani film »49 DNI«.

**Obiščite razstavo
akademskega
slikarja
Božidarja JAKCA**

Štafeta za dan republike

Na jubilejni skupščini Planinske zveze Slovenije spomladi v Ljubljani je predstavnik našega društva predlagal, da bi v letošnjem jubilejnim letu planinstva planinska štafeta s Triglava ponese pozdrave in čestitke za dan republike v zgodovinsko

mestece Jajce, kjer je bilo pred dvajsetimi leti, 29. novembra 1943 drugo zasedanje AVNOJ. To pobudo so navdušeno pozdravili predstavniki Planinske zveze Jugoslavije, pomoč in sodelovanje pa so obljubili tudi zastopniki Planinske zveze Bosne in Hercegovine ter Hrvatske.

Priprave na letošnjo planinsko štafeto z vrha Triglava so razgibane. Akcijo so podprle tudi vse gorenske gorske reševalne postaje in obljubile sodelovanje vseh reševalcev na tej pomembni in zahtevni štafeti.

Udeleženci štafete se bodo zbrali v nedeljo, 10. novembra v Aljaževem domu v Vratih, v ponedeljek, 11. novembra pa se bodo po raznih poteh in smereh (v ugodnem vremenu in ugodnih snežnih razmerah) povzpeli preko Kredarice na Triglav. Na vrhu Triglava bo za začetek štafete majhna planinsko-alpinistična svečanost, kateri bodo prisostvovali tudi drugi številni predstavniki našega družbeno-političnega in planinskega življenja Slovenije. Z vrha Triglava bo šta-

feta nadaljevala pot preko malega Triglava in Planike na Velo polje ter naprej v Bohinj, kjer je bilo v času NOB dolgo časa osvobodeno ozemlje. V Bohinju bodo nosilci štafetne palice prenočili ter v torek nadaljevali pot preko Jelovice, Selške doline v Poljansko dolino. Planinci bodo s štafetno palico obiskali vse pomembne predele, kjer so bile večje bitke in važni dogodki v času NOB. V soboto, 16. novembra, pa bodo slovenski planinci izročili štafetno palico hrvaškim tovarišem na Vinici ob Kolpi, kjer so bila v času NOB številna srečanja slovenskih in hrvaških partizanov.

Letošnja jubilejna planinska štafeta s Triglava v Jajce bo naš prispevek k pomembni 20. obletnici rojstva nove Jugoslavije, zato smo prepričani, da se bo slovenskega začetka na vrhu Triglava udeležilo čim več predstavnikov slovenskih in gorenskih planinskih društev ter članov mladinskih in alpinističnih odsekov in gorsko-reševalnih postaj Gorenske.

Personalne vesti

Za čas od 1. do 15. oktobra 1963:

38 sprejetih delavcev, 35 obračunanih delavcev in 2 sprejeta uslužbenca

UPOKOJENI:

Ferdinand Kikelj, 1923, martinarna — v ZJ 15 let in pol; **Franciška Jakopič**, 1911, šamotarna — v ZJ 29 let in pol; **Matija Kozorog**, 1908, plavž — v ZJ 17 let; **Filip Žan**, 1908, javornik II — v ZJ 35 let.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali zasluženi pokoj!

RODILI SO SE:

Julijani Zorko, zavijalnica — deček; **Ivanu Modriču**, promet — deček; **Ljudmili Pogarčar**, elektrooddelek — deklica; **Maksu Robiču**, elek-

tro delavnica Javornik — deklica in **Andreju Zalokarju**, martinarna — deček. Čestitamo!

POROČILI SO SE:

Anton Lokar, nadzorna služba, s **Franciško Unetič**; **Ruža Domjan**, mehanična delavnica, s **Slavkom Koseljem**; **Rajko More**, mehanična delavnica, s **Katarino Bohinjec**; **Ivan Pušavc**, instrumentalna delavnica, z **Marjeto Bizjak**; **Peter Popovič**, plinski generatorji, z **Nado Milivojac**. Čestitamo!

**Opisujte
v Železaria!**

POZABLJENI KLOPI

Na Koroški Beli imamo postajališče za avtobusni promet. Pred približno dvema tednoma so se tam znašli deli dveh klopi in sicer dva lesena sedeža ter štiri betonska stojala. Kdo jih je pripeljal in tam pustil, ni znano, nedvomno pa to ve tisti, ki je to naredil.

Od takrat pa do danes so stojala in oba sedeža tam, ne da bi služili svojemu namenu. Nikogar ni, da bi postavil klopi in vse kaže, da so na to pozabili. Mimogrede povedano sta dva betonska stojala sedaj že počena in nista več uporabna.

SOHA ZOLTARJA DOMOVINE

Mislil je zares. Če mi je rekel: zvečer ti bom dal dve po nosu, mi jih je dal. In to natanko po nosu. Zdaj pa je rekel, da me bo ubil. Gotovo me bo.

Bo me!

Bo me!

Zvijal je cigareto, papir mu je poplesaval v roki, ko da ga zgiblje veter. Potem je stopil v shrambo in zažvenketale so sekire. Slišal sem, kako je s prsti otipaval rezila. Mami so se kar oči zmešale.

Res me namerava ubiti!

Zaprli je shrambo in med prsti mu je še zmerom žarel čik. Pri vratih sta se pokazala stric in Marjan. Nobeden ni vedel začeti. Marjan si je z rokami podprl boke in gledal čezme. Stric pa je podrsaval z nogo, ko da želi zagrniti košček izmiljenega poda.

— No, povej, Marjan! je rekel stric.

Marjan se je odkašljajal in se obračal k onim trem:

— Pod pasho je imel zavoj, ko sem ga srečal na brvi, ne. Vprašam ga, kaj nese. Pa mi reče, da čevlje. In mu dam deset cigaret, da mi jih dá. Potem je odvil papir. Čevlji so bili še kar, dal sem mu deset cigaret. Kdo pa je vedel, da krade, ne?

— Lažeš! sem zavpil, da me je zbolelo grlo.

— Dreja, je rekel mehko kot studenček, pa ja ne boš tajil. Deset »Drama« sem ti dal, ne.

— Nobenih »Drama«! Nisem vzel čevljev!

— Ne vem, Dreja, ali si ukradel čevlje, meni si jih dal ti!

— Pes! Krota! Dihur progasti, sem vpil nanj.

Zmajeval je z glavo, nobene besede ni več zmogel. Gledal je strica, ko da išče pomoči.

— Ne boš šel, ne! Glej, kako me bo oče s sekiro. Na vesti me imej, pes!

Oče se je pognal v shrambo, kjer so se sprožile sekire. In mama je zavpila:

Beži!

Pognal sem se na dvorišče in ga podrnil s kolenom. S težavo sem preskočil plot in jo ucvril po stezi, po cesti in se izgubil v gmajni na Strugah. Zemlja pod menoj je bobnela kakor ciganski boben. Po čistini pred menoj je blodila koza. Krone borovcev pa je tresla nevidna šapa vetra.

Zavlekel sem se v šipkov grm. Voda se je bleščala kakor daljna Venera. In prvi mrak so obljudili kosi. Nad gladino tolmuna so se kot pajaci igrali brenclji. Zdelo se mi je, da jih nevidne nitke spuščajo nizdol do zrcala vode. In visoko visoko, kjer bi želel biti sam, so se premikali nagneten oblaki, polni zlata. Kmalu je svet okoli in okoli postal temnejši in zavratnejši. V vsem sem lahko razbral obraz. Ta svet je živ, me je prešinilo. Ima usta.

— Prekleti bog, sem zastokal, naveličal se ga je in ga vrgel sem dol!

Breg se je zgubil kakor deževnik. Slišal sem ga tožiti:

— Ne morem, ne morem ...!

— Kaj ne moreš?

Zemlja se ni premaknila, skrivnost je ostala.

Dolgo in krčevito sem jokal. Kakor razdrapane korenine se je vlekel jok.

Kosi so se pomaknili više.

— Ne, sem se zadržal, nikoli, psi!

Podoben zemlji sem pogledal v nebo:

— Pa ti, prekleti, ti, ki si bil tiho. Samo cerkveno pušico poznaš. Pfenige pobiraš. Nisi me videl. Bog si, ja, ampak ne moj! Od gospoda Noota und Frau Bibic. Podse si daj svoj blagoslov. Glej, takole! in sem se usedel na robec. Prasica si!

— Nikar, sin moj, sem ga slišal.

— Tvoj sin, jaz?

— Si in boš! je rekel nadvse mirno kakor gora.

— Raje od prve svinje, samo ne tvoj!

— Tudi lahko, ampak svinja je moja hči.

— Ti si prasec!

Bog je pomolčal. Šele čez dolgo je spet rekel:

— Prasec, praviš. Tudi lahko, ampak vi ste moji sinovi.

Seveda prasci!

— Svinja si!

— Ja! je odmevalo.

— Hudičeva sodrga!

— Hohoho!

— Preklete preklet kvargelj!

— Hihih!

— Pes jagrski!

— Uhuu!

— Živina, živina, živina ...!

• Iščemo podatke • Iščemo podatke •

Vzporedno z razvojem pa ... so tudi na Gorenjskem utrjevali odbore Osvobodilne fronte. Vodstvo OF je Gorenjsko razdelilo na tri okrožja: jeseniško, kranjsko in kamniško. Leta 1942 so jeseniško okrožje sestavljali odbori: Begunje, Bled, Bohinjska Bistrica, Bohinjska Srednja vas, Brezje, Breznica, Dovje — Mojstrana, Gorje, Jesenice, Kamna gorica, Koroška Bela, Kranjska gora, Kropa, Lesce, Ovišje, Radovljica, Rateče — Planica in Ribno. Posnetek kaže razdelitev jeseniškega okrožja leta 1942.

Želimo vedeti: imena tovarišev, ki so še živi ali so že pokojni in so bili vključeni v odbore Osvobodilne fronte v letih 1941, 1942 in 1943, kdaj so bili vključeni v te odbore, v čem se je odražala dejavnost tega odbora. Ker pripravljamo rekonstrukcijo organizacije Osvobodilne fronte, so nam ti podatki nujno potrebni in želimo, da tovariši, ki so v tem sodelovali, prispevajo željene podatke. Pošiljajte jih Tehniškemu muzeju Železarne Jesenice.

Iz naše preteklosti

Fužina v Radovni

Fužina v Radovni, danes so le še sledovi razvalin, je prenehala obratovati leta 1901. Pripadala je Kranjski industrijski družbi, še pred tem pa baronu Zoisu, njena zgodovina pa sega daleč nazaj, kar nam potrjuje dokument, ki ga hrani Tehnični muzej na Jesenicah, iz leta 1590.

V tem dokumentu navaja radovljiški meščan Jeronim Schwarz, da je posestvo umrlega Piera della Grotta, se stoječe se iz hiše, vrta, zemljišča in kladiva v Radovni z vsemi pritliklinami prejel v lastništvo že v mesecu oktobru leta 1588 od zemljiške gosposke, ki jo je tedaj predstavljala plemenita gospa Ana Marija Lenkovič, vdova, rojena grofica Thurn in Valsasina, baronica Wörl in zakupnica gosposke Bled. To posestvo je prejel Schwarz kot plačilo za dolgove, ki jih je naredil Piero della Grotta že leta 1552 še pri njegovih prednikih. Po dolžnem pismu z dne Sv. Katarine, leta 1552, je dolgoval Grotta Schwarzove mu bratrancu Valentinu Kirhlu 82,40 goldinarjev, očetu Krištofu Schwarzu pa po dolžnem pismu, ki ga je potrdil upravitelj gosposke Bled Gregor Meze, 62 goldinarjev in 20 krajcarjev. Prvi dolg sta najprej podedovala po umrlem Kirhlu Jožef Mavrič in Jurij Oblacher ter je bil njihov cerkveni dedič imenovan Jeronim in sicer na podlagi podpisanega pooblastila s pravico tožbe na izplačilo dolga.

Ta dokument pa navaja dalje dobesedno: Ker mi je bilo težko osebno uživati to posestvo v Radovni, sem ga v mojo boljše korist in zadovoljstvo svobodno dal in prodal v doma in na podlagi tega prodajnega pisma pl. gospodu Sigmundu grofu Thurnu in Valsasina, poslancu Goriškega zbora in lastniku gosposke Bled, mojemu milostnemu gospodu, za vsoto denarja z besedami dvesto renskih goldinarjev, vsak goldinar po 15 novčičev ali 60 krajcarjev, ki sem jih od imenovanega grofa prejel v moje roke in najkoristneje porabil. Zaradi tega naj milostni gospod ravna s tem pridobljenim posestvom kot svobodno kupljenim in plačanim imetjem, brez možnosti pomote, prepreke ali ugovaranja od mojih dedičev ali kogarkoli v svoje najboljše zadovoljstvo, korist in uživanje. Istočasno obljubljam za mene in moje dediče, da bom pri tem imenovanega gospoda grofa varoval in v primeru potrebe branil od vsakega ugovora ali tožbe. Odpovedujem se tudi vsem dobrinam, ki bi pripadale temu posestvu, brez vsakega plačila s strani imenovanega

gospoda grofa in jamčim zato z vsem mojim imetjem, kjer koli bi se to nahajalo. To mojo obvezo smatram tako, kakor da bi bila od besede do besede vnešena v zemljiške knjige Vojvodine Kranjske in grofije Goriške.

V dokaz tega sem vljudo zaprosil učenega gospoda Hansa Dienstmana, mestnega sodnika v Radolci, da potrdi to kupno pismo lastnoročno in s pečatom poleg mene, toda brez vsake obveze in škode za gospoda sodnika in njegove dediče.

Na Bledu 12. januarja 1590
Jeronim Schwarz

Hans Dienstman
meščan radovljiški
sodnik radovljiški

Fužina v Radovni pa ni bila dolgo v posesti grofa Thurna-Valsasina, ker je po osmih letih že preko druge roke prešla v tretje roke.

Po dokumentu z dne 21. septembra 1598 je prodal Gregor Jernejc fužino v Radovni s pripadajočim skladiščem za oglje in ogljarskimi kopami v gozdovih Orfeju Bucelleniju, fužinarju na Javorniku, za 500 goldinarjev. Ta prodaja je bila izvršena z odobrenjem Antona pl. Albitza, upravitelja blejske gosposke in Mihaela Harerja, deželnega svetnika nadvojvode Ferdinanda Avstrijskega in višjega rudarskega sodnika na Kranjskem in Goriškem.

Brda, Brda, zlata, sončna . . .

Sindikalna organizacija zaščitne službe se je domela za izlet v Goriška Brda. Najbrž nihče izmed prijavljencev ni pričakoval tako prijetne nedelje, kajti tudi vreme je bilo tako, da si lepšega ne bi mogli želeli.

Ko nas je v sončnem jutru postaja Plave potegnil avtobus proti Vrhovljam, so se briški griči in dolinice okoli nas kopali v zlatih jesenskih barvah. V Gonjači smo izstopili. Nismo imeli vodiča, saj smo bili skoraj vsi prvič v teh krajih. Napotili smo se najprej proti visokemu stolpu, ki se ponosno razgleduje daleč preko Brd. Tam je spomenik padlim borcem »sinovom Brd in Benečije«, kakor piše na plošči. Okoli spomenika je urejen prijeten park z nasadi, tik spomenika pa prekrasen razgledni stolp, ki nanj vodi nič manj kot 140 stopnic. Pogled s tega stolpa je edinstven; široko se ti odpre briški svet tja do Medane, preko Benečije, proti Trstu in za daljno, rahlo meglico smo zaslutili morje. S tem spomenikom in razglednim stolpom so se res lepo oddolžili spominu padlih. Spomenik sam simbolično prikazuje trpljenje primorskega ljudstva, zaslužnjega in tepanega vse do zmagovitega konca narodnoosvobodilne borbe, v kateri je sodelovalo. Posebno ponoči mora biti čudovit pogled na ta stolp, ko ga osvetle v okrasnem grmičevju prikriti žarometi, da zažari kakor neuničljiv simbol svobode.

Od tu smo se napotili proti Dobrovi, mimo vzorno urejenih vinogradov, figovih in breskvinih nasadov, košatih kostanjev in orehov. Namerali smo si v Dobrovi ogledati še veliko in sodobno urejeno vinsko klet, kjer nenehno polnijo steklenice s priznanimi briškimi vini. Dobrova je lep in urejen kraj z donosnim gostinstvom, kajti sem prihajajo prav radi tudi izletniki z onstran meje, saj

je blizu Medana, od tam pa le skok do državne jugoslovansko-italijanske meje.

Mnogokaj nas je še zanimalo, toda treba je bilo misliti na povratek. Veselo razpoloženje v avtobusu in vlaku je pričalo, da bo ta izlet vsem udeležencem še dolgo ostal v prijetnem spominu.

MI

Kaj bomo gledali v kinu?

Kino »Radio«

19. do 21. oktobra nemški film NE POSILJAJ ŽENE V ITALIJO, ob 17. in 19. uri

22. in 23. oktobra angleški film KROG ZAVAJANJA, ob 17. in 19. uri

24. in 25. oktobra angleški film TIGROV ZALIV, ob 17. in 19. uri

26. oktobra ameriški barvni CS film ALI LJUBITE BRAHMSA?, ob 17. in 19. uri

Kino »Plavž«

19. in 20. oktobra angleški film KROG ZAVAJANJA, ob 18. in 20. uri

21. in 22. oktobra nemški film NE POSILJAJ ŽENE V ITALIJO, ob 18. in 20. uri

24. in 25. oktobra nemški film SKRIVNOSTI ORIENTA, II. del, ob 18. in 20. uri

26. oktobra italijanski film GARSONJERA, ob 18. in 20. uri

Kino Žirovnica

19. oktobra francoski film KOSILO NA TRAVI

20. oktobra nemški film SKRIVNOSTI ORIENTA — I. del

23. oktobra nemški film NE POSILJAJ ŽENE V ITALIJO

26. oktobra angleški film KROG ZAVAJANJA

Kino Dovje-Mojstrana

19. oktobra nemški film SKRIVNOSTI ORIENTA — I. del

19. oktobra jugoslovanski dokumentarni film SKOPJE

20. oktobra francoski film KOSILO NA TRAVI

24. oktobra nemški film NE POSILJAJ ŽENE V ITALIJO

26. oktobra nemški film SKRIVNOSTI ORIENTA — II. del

Kino Koroška Bela

19. oktobra nemški film SKRIVNOSTI ORIENTA — II. del

20. oktobra avstrijski film MOJA NEČAKINJA TEGA NE DELA

20. oktobra jugoslovanski dokumentarni film SKOPJE

21. oktobra angleški film KROG ZAVAJANJA

26. oktobra angleški film TIGROV ZALIV

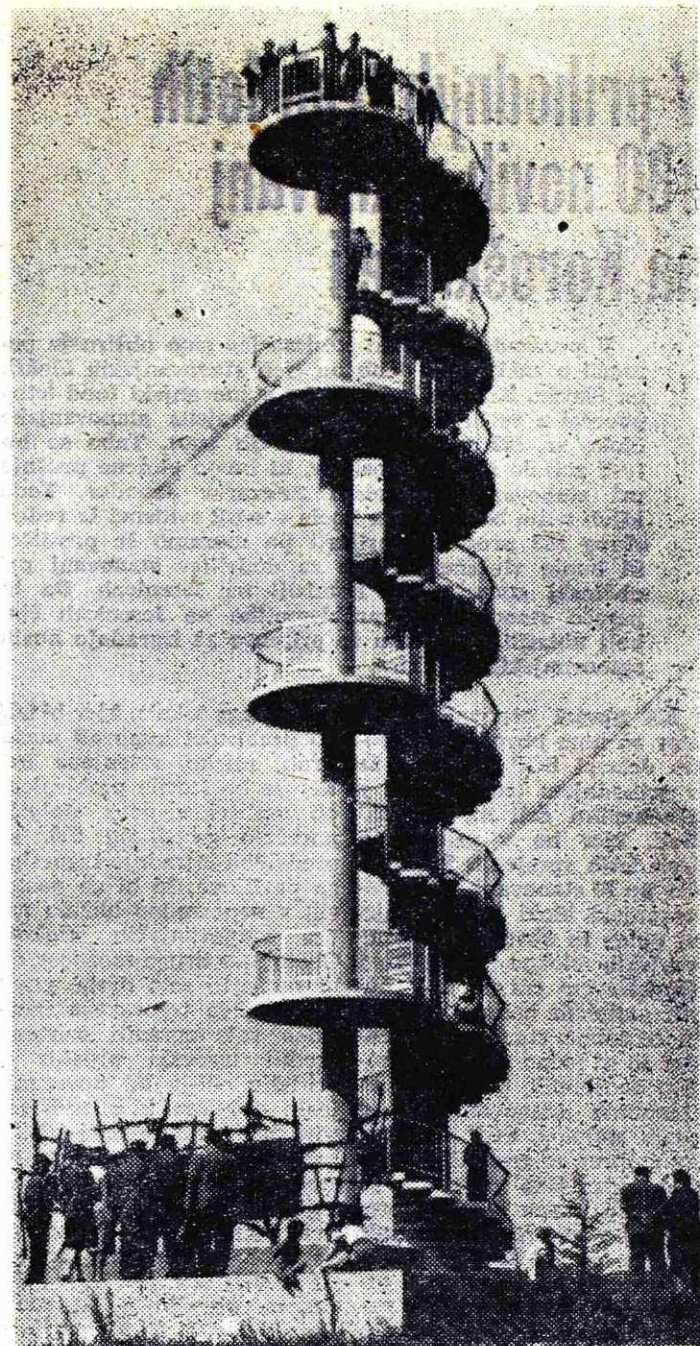
Kino Kranjska gora

18. in 19. oktobra avstrijski film MOJA NEČAKINJA TEGA NE DELA

20. oktobra nemški film SKRIVNOSTI ORIENTA — II. del

24. oktobra angleški film KROG ZAVAJANJA

25. in 26. oktobra nemški film NE POSILJAJ ŽENE V ITALIJO

Člani kolektiva zaščitne službe so obiskali Brda. Ogledali so si tudi spomenik pri Dobrovi z razglednim stolpom, ki ga prikazuje naša slika

Naša pomoč skopskim pionirjem

Vsi razigrani, veseli in daleč proč od šole, smo bili letos v kolonijah, na taborjenju, s starši ob morju ali v gorah, ko nas je 26. julija tega leta pretresla vest, da se je glavno mesto SR Makedonije v zgodnjih jutranjih urah zaradi močnih potresnih sunkov zrušilo.

Našega veselja je bilo konec in vsi smo sočustvovali s prizadetimi prebivalci. Pričele so se zbiralne akcije in vsakdo je rad priskočil na pomoč. Pomoč pa še vedno prihaja od vsepovsod. Tudi druge države pomagajo graditi novo Skopje.

Kaj pa pionirji?

Tudi mi nismo med zadnjimi. Na odredni konferenci smo sklenili, da 9. in 10. oktobra pričnemo zbirati star papir, zanj prejeti denar pa pošljemo za gradnjo »Pionirskega doma« v Skopju. Kljub slabemu vremenu so se pojavili devetega zjutraj že prvi vozički, naloženi s starim časopisnim in drugim papirjem. Vsi pionirji in

mladinci smo zbirali in tekmovali med četami, katera bo največ zbrala. Odlikovali so se predvsem mlajši pionirji in cicibani prvih razredov. Kup se je iz dneva v dan večal in zbrali smo štiri tone in petsto kilogramov papirja.

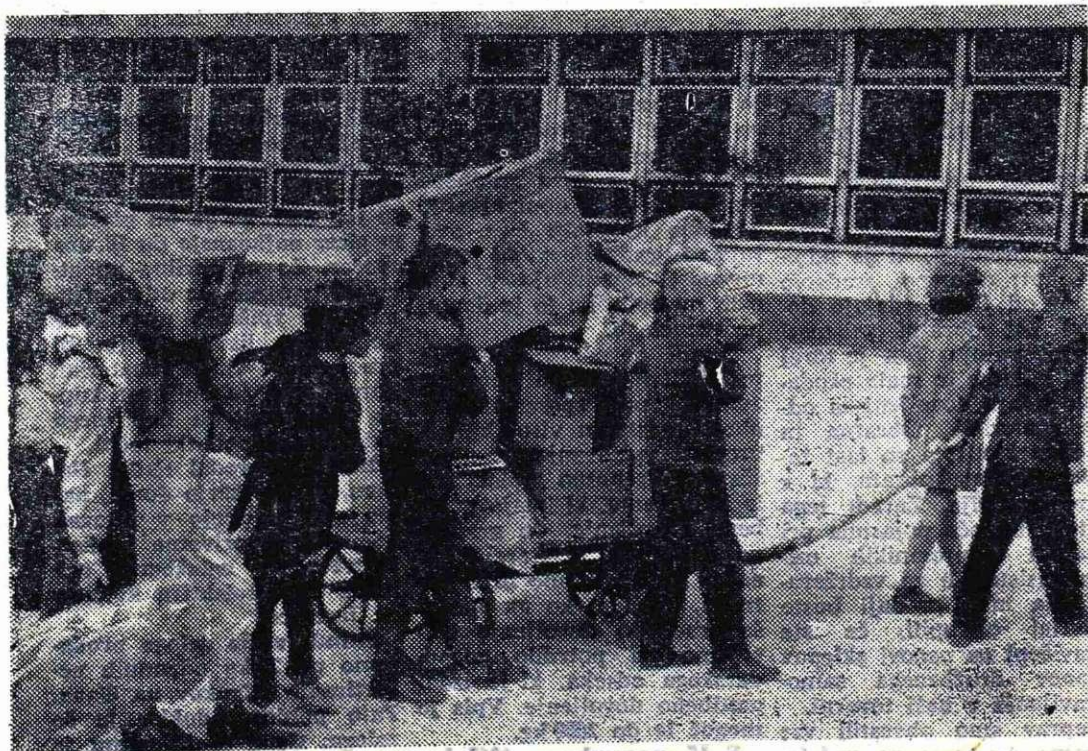
S tem pa naše pomoči še nismo zaključili! Nadaljevali jo bomo spomladi in vas morda presenetili, kajti akcija bo pod geslom: »Učila in šolske potrebščine za skopske pionirje!«

Marina Gabrovšek, učenka 4. a razreda Osnov. šole »Prežihov Voranc«, Jesenice

ZAHVALA

Sindikalnemu odb. obrata javornik I se najlepše zahvaljujem za brezplačen dravnajstredninski oddih v počitniškem domu na Mežakliji.

Antonija Močnik, javornik I

Mladinci, pionirji in cicibani so nabrali 4.500 kg papirja iztržek bodo namenili skopskim otrokom

V prihodnjih treh letih 180 novih stanovanj na Koroški Beli

V predzadnji številki »Železarja« smo obširneje poročali o zaključnih delih na treh stanovanjskih blokih na Plavžu. Kot vse kaže, se bo stanovanjski fond letos povečal z vselitvijo v tri novozgrajene stanovanjske bloke za 180 novih stanovanjskih enot. Tako se bo tudi znižalo število prosilcev, ki imajo vložene prošnje pri stanovanjski komisiji Železarne Jesenice. Toda kljub temu bo komisija imela v svoji evidenci še vedno okrog 500 prosilcev, prišteti pa moramo še prosilce, ki imajo vložene prošnje za dodelitev stanovanj pri občinski stanovanjski komisiji na Jesenicah. Da bi perečo stanovanjsko problematiko na Jesenicah čim bolj ublažili, so v teku že priprave za izgradnjo novih stanovanjskih objektov.

Na upravi osnovnih sredstev so nam povedali, da bodo delavci SGP »Gorica« že v prihodnjem tednu začeli z gradbenimi deli na Koroški Beli, kjer bo v prihodnjih treh letih zgrajenih 9 stolpičev po 20 stanovanj. Novi stanovanjski bloki bodo zgrajeni poleg že obstoječih stanovanjskih blokov na velikem Markeževem travniku. V novih stolpičih bodo dvosobna in trosobna stanovanja, vendar še ni točno določeno, koliko enosobnih, dvosobnih in trosobnih stanovanj bo v enem stolpiču. SGP »Gorica« bo najprej na gradbišču zgradilo skladiščne prostore, ki bodo ob koncu gradnje preurejeni v garaže. Tu bo tudi prostor za električno trafo postajo, ki bo napajala s tokom električno omrežje v novem stanovanjskem naselju in tudi na Koroški Beli.

Ko so pripravljali načrte in projekte za novo stanovanjsko naselje na Koroški Beli, niso pozabili tudi na ostale komunalne naprave in bodo v tem delu vasi Koroška Bela morali ojačati tudi vodovod, da bo lahko odgovarjal svojemu namenu. Na Koroški Beli je tudi zelo kritično pomanjkanje trgovskih prostorov, saj v vasi nimajo

trgovskega lokala, kjer bi lahko prebivalci kupovali meso, kruh, mleko, zelenjavo itd. Ker se bo število prebivalcev ob vselitvi v nove stolpiče povečalo za okrog 500, so predvideli izgradnjo trgovskega paviljona, ki bi ga postavili v neposredno bližino novih stanovanjskih blokov. Obstaja še druga možnost, da bi namesto zelo drage gradnje večjega trgovskega paviljona raje zgradili oziroma uredili trgovski prostor v pritličju enega od novozgrajenih stolpičev, ki bi tudi odgovarjal svojemu namenu. V kolikor bi se odločili za to možnost, potem bi izgubili najmanj štiri stanovanja. Zato bi kazalo razmisliti, katera od obeh predlaganih možnosti je boljša.

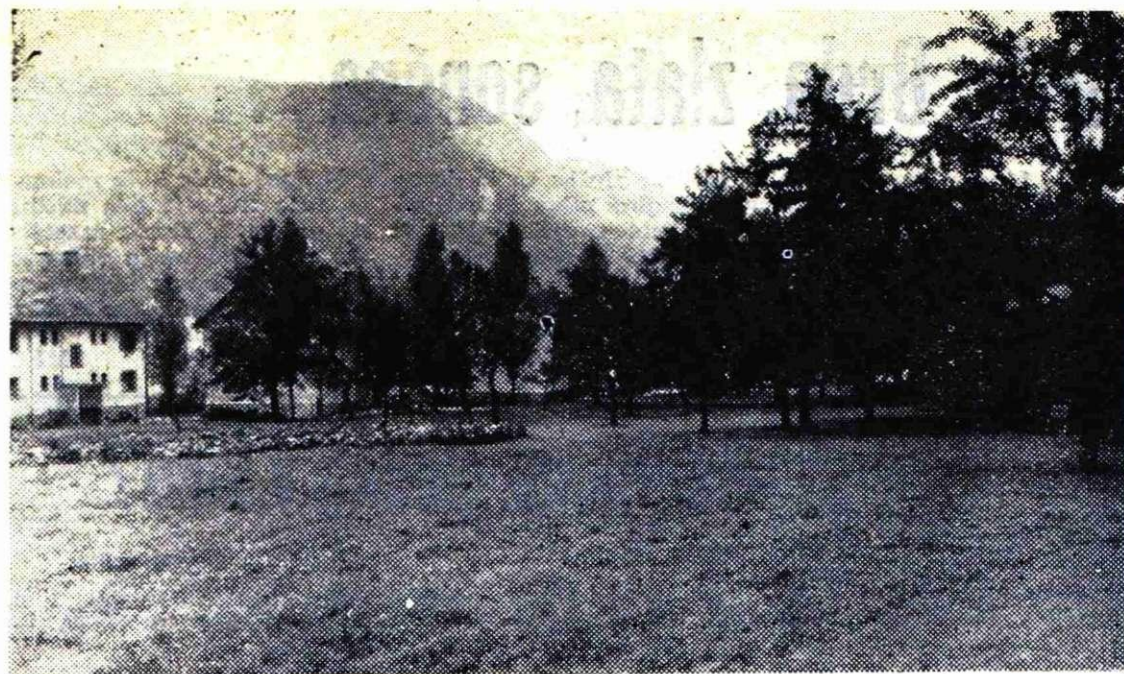
Novo naselje z devetimi stolpiči bodo gradili tri leta in bo za to potrebnih okrog 650 milijonov dinarjev. Za prvo etapo, to je za gradbeno delo v letošnjem in prihodnjem letu, pa je predvidenih 232 milijonov dinarjev.

Na upravi osnovnih sredstev smo tudi zvedeli, da bodo z izkopom temeljev za prve tri stolpiče pričeli že letos in sicer takoj, ko bo izdana odločba o izročitvi zemljišča, na katerem bodo zgrajeni novi stanovanjski objekti. Z izgradnjo omenjenih stanovanjskih objektov pa stanovanjska gradnja na Koroški Beli še ne bo zaključena. Ob levi strani Prosvetne ceste je predviden prostor za individualno gradnjo stanovanjskih hišic, na levi strani potoka Bele pa bodo v prihodnjih letih izkoristili še večji prostor, kjer bodo prav tako zgrajeni stanovanjski bloki in stolpiči. Iz vsega tega je razvidno, da so na Jesenicah priprave za omejitve stanovanjske krize zelo intenzivne in da bo z uresničevanjem predvidenih načrtov število prosilcev, ki imajo vložene prošnje, pri obeh stanovanjskih komisijah vedno manjše.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru obrata javornik II se najlepše zahvaljujem za denarno podporo v času moje bolezni.

Angela Murovec,
javornik II

Na Koroški Beli bo že v bližnji bodočnosti zraslo devet stanovanjskih zgradb — stolpičev

Delo in problemi male prodaje

Čeprav je mala prodaja z okrožnicami v »Železarju« obveščala člane kolektiva in upokojujence Železarne Jesenice, kakšen je postopek prodaje, vedno več ljudi išče pojasnil. Od jutra do večera brni telefon: Kdaj je mala prodaja odprta? Kakšen je način prodaje itd. Samo po sebi je razumljivo, da stalni telefonski pogovori zadržujejo delo. Ljudje v vrsti godrnjajo, čeprav so se nekateri izmed njih še pred nekaj dnevi poslužili istega načina.

Da bi delo v bodoče lepše in hitreje potekalo, bi rad ponovno opisal način prodaje in dobave materiala preko male prodaje.

Vsi člani kolektiva in upokojujenci so upravičeni, da enkrat letno odkupijo na mali prodaji do 10 kg nesortiranih odpadnih žebeljev in do 10 kg železa brez potrdila. Za količino od 10—50 kg morajo predložiti potrdilo Stanovanjske skupnosti oziroma Krajevnega odbora SZDL, za nad 50 kg pa gradbeno dovoljenje.

Na mali prodaji lahko dobite le odpadne žebelje in šamotne plošče za kuhalnike, medtem ko je treba drug material poiskati v tovarni. Material, ki ga izdeluje naša železarna, se lahko odkupi na ta način, da se kupec javi na prodajni dan obratnemu odpremniku, ki mu bo material stehtal in izdal dobavni list. Za material ali predmet, ki je odpisan kot osnovno sredstvo obrata od CDS, izdajajo dobavni list obratni asistenti za vzdrževanje. Tak je torej način odkupa in mala prodaja ne izdaja dovoljenja za odkup materiala. Obratna in osnovna sredstva so last tovarne oziroma obrata, ki z njimi upravlja. Zaradi tega iščite v bodoče pojasnila pri obratnih odpremnikih oziroma asistentih za vzdrževanje. Na mali prodaji boste material odkupili, če ste upravičeni na osnovi sklepov organov družbenega samoupravljanja v naši tovarni.

Čeprav smo obvestili vse obratne asistente za vzdrževanje, da je za odpadni les, zidno, strešno opeko itd.

glavni direktor na osnovi sklepa UO imenoval cenilno komisijo, še vedno pošiljajo ljudi na malo prodajo: »Če ti oni dovolijo, ti bom dovolil tudi jaz«, čeprav dobro vedo, da morajo obvestiti malo prodajo, kdaj naj skliče cenilno komisijo. Sele, ko je material ocenjen, bomo obvestili ljudi o prodaji, ne bomo pa razpravljali, ko se šele sušlja, da bodo nek objekt porušili. Za ves omenjeni material je treba vložiti na malo prodajo prošnjo. Če bodo prošnje rešene, bo vsak prosilec prejel dovolilnico za nabiranje že ocenjenega materiala.

Pri odkupu pocinkanih vodovodnih cevi in odpadne betonske žice, ki jo kupujejo na gradbeno dovoljenja, pa izdaja mala prodaja dovolilnice za odkup. Ker je iz leta v leto v času gradbene sezone veliko pomanjkanje odpadne betonske žice, svetujemo graditeljem, da jo po možnosti nabavljajo v zimskih mesecih, ko jo je dovolj na razpolago.

Zaradi nevzdržnega stanja pri delitvi žganega apna na apnenici smo sporazumno z obratovodstvom visokih peči prevzeli vpisovanje in obveščanje. Trenutno vpisujemo le interese, ki imajo gradbeno dovoljenje. Če gradbeno dovoljenje ni starejše od enega leta, vpišemo brez potrdila, medtem ko na starejše gradbeno dovoljenje vpišujemo na potrdilo gospodarskega odseka, ki je izdal gradbeno dovoljenje. Vpis je mogoč le do 2000 kg.

S 15. novembrom 1963 bomo pričeli vpisovati tudi ostale interese, če bodo

predložili potrdilo, da so lastniki hiš. Vpisovali bomo največ do 1000 kg na osebo.

Prodajni dnevi za odkup materiala iz jeseniških obratov so vsak torek in petek od 9. do 12. in od 14. do 17. ure v bivšem pokojninskem zavodu na Jesenicah. Za odkup iz javorniških obratov pa vsako sredo od 10. do 12. in od 14. do 17. ure v vratarnici glavnega vhoda na Javorniku.

Ker predpisuje poslovnik o delu in organizaciji referata male prodaje, da mora vsak član poleg dobavnega lista in potrdil predložiti tovarniško, upokojujensko in osebno izkaznico, je razumljivo, da mora plačati in podpisati izvoznico vsak sam v prostem času.

Pri odkupu materiala se pridružujemo naslednjih prioritet:

I. prioriteto imajo člani gradbenih stanovanjskih združenj in graditelji hiš na območju mesta Jesenice;

II. prioriteto imajo družbene organizacije in graditelji hiš izven območja mesta Jesenice;

III. prioriteto pa graditelji garaž in ostali člani.

Vsak kupljeni material mora kupec odnesti iz tovarne še isti dan, ko je bil plačan, in sicer najkasneje do 18. ure zvečer. Za nepravilne podatke na izvoznici ne odgovarjamo, ker vpišemo podatke z dobavnega lista, ne da bi predhodno videli material. Zaradi tega je dolžnost kupca in izstavitelja dobavnega lista, da so podatki točni.

Rad bi povedal tistim članom, ki me iščejo doma, naj me raje poiščejo v pisarni, ker nimam privatne prakse, temveč sem uslužbenec oziroma član kolektiva Železarne Jesenice.

Zaradi večje zaloge prodajamo po 20 kg odpadnih nesortiranih žičnikov na člana. Zato pohitite, dokler je še zaloga. Cena za kilogram je 50 ali 250 dinarjev za zavoj.

Karel Zorko

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 18. oktobra od 12. ure do 25. oktobra do 12. ure.

Zahodni del Jesenic: dr. Milan Čeh, Jesenice, Cesta maršala Tita 88, tel. 245 — interni 728.

Vzhodni del Jesenic: dr. Franc Trampuš, Jesenice, Tomšičeva 8/a, tel. 245 — interni 291.

ZELEZAR — Glasilo delovnega kolektiva Železarne Jesenice — Urednik: redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik: Remigij Noč — Fotokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Železarja, Železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«